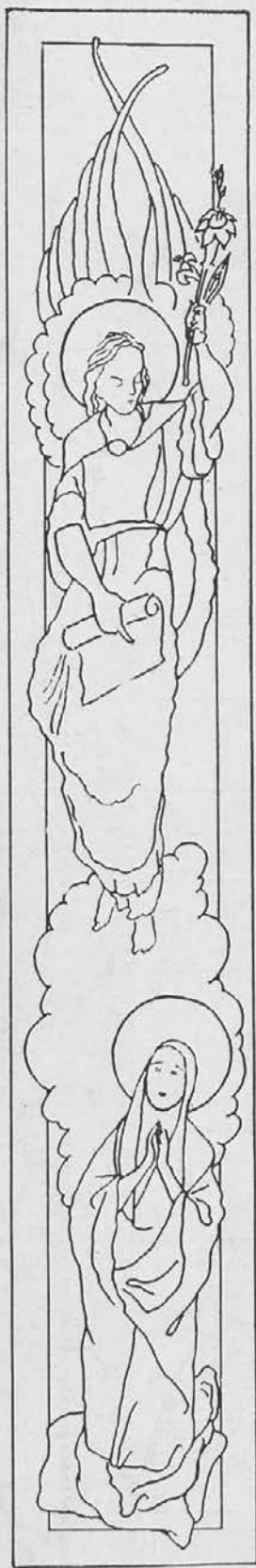

AVE MARIA

Nabožni mesečnik za slovenske katoličane v Ameriki.
Izdajajo oo. Frančiškani v Lemontu, Illinois. U.S.A.

AUGUST

1945

LETNIK 37

No. 8

AVE MARIA

mesečnik za slovenske katoličane v Ameriki.

Prinaša vzgojne in nabožne članke, kakor tudi povestice in druge slovenske spise pomembnejše vsebine našim slovenskim izseljencem v pouk in zabavo.

Izdajatelji:

FRANČISKANI V
LEMONTU.
Ave Maria, P. O. B. 608,
Lemont, Ill.

Naročnina velja \$2.50.

Naročnina Tvoja je dar v podporo ubožnejšim slovenskim fantom, ki se izobrazujejo za slov. duhovnike v lemontskem semenišču.

Naročnikov in dobrotnikov se spominjamo v lemontskem samostanu v vseh svojih molitvah, pri sv. mašah in drugih duhovnih opravilih. Opravimo pa zanje tudi sv. mašo in sicer vsako prvo sredo v mesecu.

Published monthly except October and semi-monthly during that month by the Franciscan Fathers, P. O. Box 608, Lemont, Illinois. Subscription prices: U. S. A. \$2.50 for one year; Canada \$3.00 for one year. Subscriptions are payable in advance. Entered as second-class matter May 21, 1945, at the Post Office of Lemont, Illinois, under the act of March 3, 1879. Acceptance of mailing at special rate of postage provided for in Section 1103, Act of October 3, 1917. Application for entry as second-class matter is pending.

Printed by
SERVICE PRINTERS
304-306 Canal Street
Lemont, Ill.

VSEBINA AVGUSTOVSKE

ŠTEVILKE.

Povišana je sveta Bogorodica	1
Najlepsa med ženami'	2
Četrta skrivnost veselega dela — šolska sestra	3
Jugoslovenska svetnica — E. B.	5
To je največja zapoved	8
O sveti daritvi — Vital Vodušek	10
Olje v bogoslužju	12
Kaj mi je župnija — J. Filipich	15
Pelin in med	17
Božja njiva smo — D. A. Z.	19
O hrenu in jeziku — D. A. Z.	20
S kapljo medu	22
Tonče s Sloma — celoletna povest — P. Bernard	27
Križem kraljestva križa — P. Bernard Ambrožič	27
Čebele v službi cerkve — P. John Ferlin	33
Iz pisem misijonarja Pirca	35

A V E M A R I A

August, 1945—

Lemont, Ill.

—Letnik XXXVII.

POVIŠANA JE SVETA BOGORODICA

SV. Janez Damaščan pripoveduje, kako je sv. cesarica Pulherija, ki je po bratovi smrti l. 450 zavladala v Carigradu, dala zgraditi v čast preblaženi Devici veličastno cerkev v Blahernah (Blachernai). Za novo Marijino svetišče je sv. Pulherija prosila jeruzalemskega škofa Juvenala relikvij preblažene Device, zlasti njenih telesnih ostankov. Na cesaričino prošnjo je jeruzalemski škof Juvenal takole odgovoril: "Dasi nam sveto in od Boga navdihnjeno pismo ni ničesar sporočilo, kaj se je godilo ob smrti sv. Bogorodice, smo vendar sprejeli iz prastarega in zelo zanesljivega izročila, da so se ob času, ko je presv. Devica zaspala v Gospodu, apostoli, ki so bili razkropljeni po vsem svetu in oznanjali zveličanje narodom, sešli v Jeruzalem. Na vrtu Getsemani so videli prikazen angelov in slišali čudovite speve višnjih oblasti. Ko so hoteli počastiti brezmadežno telo nebeške Matere, so odprli njen grob, toda trupla ni bilo nikjer. Tedaj so apostoli, presunjeni od skrivnostne tajne, mogli samo to misliti, da je isti Bog Beseda in Gospod slave, ki si je v lastni osebi privzel telo iz Marije Device, se v njej učlovečil in iz nje rodil, ki je pa tudi po rojstvu ohranil njeno neomadeževano devištvo, sklenil počastiti brezmadežno telo svo-

je matere z netrohljivostjo in s tem, da ga je vzel že pred splošnim in vesoljnim vstajenjem v nebesa."

Tako nam poroča veliki cerkveni učnik, sin vernega krščanskega Vzhoda ter oče tudi naši veri. Podobno govori o Marijinem vnebovzetju še mnogo drugih svetnikov tako na Vzhodu kakor na Zapadu.

Starokrščansko izročilo o Marijinem odlikovanju nam potrjuje zlasti sv. bogoslužje na veliki Šmaren (15. avgusta), katerega dne obhaja vesoljna cerkev najstarejši praznik v čast Bogorodici. Na vzhodu se praznik Marijinega vnebovzetja imenuje Uspenje sv. Gospe naše Bogorodice. Sv. Teodor Studit († 826) je na ta praznik s prelepimi podobami iz sv. pisma slavil skrivnost Marijinega vnebovzetja: "Iz zemskega sveta potuje in bliža se večnim goram prava gora sionska, na kateri je Gospod, kakor poje psalmist, blagovolil prebivati. Danes torej se zemsko nebo, ódeto z ogrinjalom nesmrtnosti, prenaša v boljše in večno bivališče. Danes zahaja duhovna in od Boga razsvetljena luna v solncu pravice in obenem vzhaja v svetlobi nesmrtnega veličastva. Danes potuje zlata in od Boga narejena skrinja svetosti iz zemskih šotorov v višave nebeškega Jeruzalema . . ."

Neizmerna radost preveva verno srce ob misli, da je naša mati Marija Bogorodica vzeta v nebo. Sv. cerkev v sv. bogoslužju polna neizmerne veselja dru-

ži svoj glas z angelskimi spevi v čast Kraljici nebes in zemlje: "Danes je Marija šla v nebo; veselite se, ker s Kristusom kraljuje na veke. — Povišana je sveta Bogorodica nad angelske vrste v nebeško kraljestvo . . ."

In zares: kako se ne bi tudi mi veselili časti in sreče svoje nebeške Matere, ki nam je dala Jezusa in nas rodila pod križem? Kako naj ne bi danes povzdignili svojih misli k nebeškim željam in prosili presv. Bogorodice, naj tistih, ki se je spominjajo, nikdar ne pozabi, marveč dobrotno odtrga od svetnega uživanja in reši zemskega trpljenja?

Izprosi, presv. Bogorodica, bogastvo božjih darov tudi našim od edinosti cerkve ločenim bratom, da se vrnejo k sve-ti edinosti, da bodo v eni veri in ljubezni z nami vred polni veselja zdaj in vse veke čast skazovali!

NAJLEPŠA MED ŽENAMI

PRED sto leti je živel v Strassburgu Ratisbonne (Ratisbon), sin bogatega judovskega bankirja. Starši so ga dali v šole, da se je izobrazil v vseh strokah in vedah, kot jih zahtevajo višji krogi. Premožni stric brez otrok mu je bil drage volje vsak čas na roko. Podaril mu je konje, kočije in denarja, kolikor je želel. V oporoki ga je določil za dediča ogromnega podjetja. Ratisbon je bil zaročen z ljubeznivo in plemenito deklico.

Kdor nekoliko pozna človeško naravo, si lahko misli, kako je s takim bogatim mladcem. Gospodič, ki ima denarja v izobilju, pa je ves podjeten in še mladostno razigran, ter ima poleg vse-

ga še lepo zaročenko, plava navadno v posvetnosti; — v taki glavi je povečini kaj malo prostora za versko misel. Še krščeni človek ob tolikem izobilju pozabi nanjo, kaj šele mlad jud! Ratisbon judovske vere ni cenil, krščansko pa je sovražil. Ker je nevestica imela šele 16 let, so poroko za nekaj let odložili. Mladi bogataš pa se je podal na daljše potovanje, da se nekoliko razgleda po svetu. Leta 1841 pride v Rim. Tu so neke okoliščine še bolj podžgale njegovo sovražstvo do krščanstva. Neprestano je sramotil in psoval katoliško Cerkev, kar je ponovil nekoč tudi v odlični družbi. Njegov prijatelj z imeno Debuesjer (De Bussieres) mu pa ponudi čudodelno Marijino svetinjico. Prosi ga, naj si jo nade na vrat in naj prepíše molitev sv. Bernarda: "Spomni se, o premila Devica . . ." To molitev naj zjutraj in zvečer moli.

Ratisbon se je spočetka smehljaj in upiral, končno se je pa le vdal in oboje sprejel s pripombo, da hoče vse to pokazati svoji zaročenki kot vzorec katoliškega praznoverja. Rogal in posmehoval se je še naprej. A tuintam so mu le ušle misli na molitvico in nehote jo je v srcu ponavljal. Takrat je živel v Rimu nekdanji francoski minister Ferronays. Le-ta je bil izredno kreposten in globokoveren. Debuesjer je bil z njim dobro znan. Govoril mu je o Ratisbonu in ga prosil, naj moli zanj. Ferronays obljudi in pravi: "Povem ti, jud se bo spreobrnul." Drugo jutro gre Ferronays k maši. Zvečer istega dne nenadoma umrje. Dva dni pozneje, 20. junija 1842, gre Dubuesjer v cerkev sv. Andreja naročit nekaj stvari glede mrtvaškega opravila. Med potjo sreča Ratisbona. Povabi ga, naj bi šel z njim na sprehod. Le nekaj minut naj še potrpi, da sam

poprej uredi svoje zadeve v zakristiji. Ratisbon pa si medtem ogleduje cerkev.

Ko se Debuesjer vrne, najde Ratisbona v mali kapeli. Kleči in obraz zakriva z rokami. Debuesjer ga ogovarja, ga potrese za rame, a ne dobi odgovora. Nato mu z roko dvigne glavo, pa opazi, da Ratisbon krčevito ihti in poljublja svetinjico, hkrati pa nonavlja: "Videl sem jo, videl sem jo!" Mislil je na Marijo Brezmadežno.

Ko se Ratisbon po silnem razburjenju nekoliko umiri, začne pripovedovati, kako se ga je v cerkvi nenadoma polastil nemir: "Vsa cerkev se je zmračila, le iz kapele je sijala močna luč in sredi luči je stala Devica Marija, velika, žareča, polna nebeške slave in miline. Padel sem na kolena in v hipu me je prevzelo najiskrenejše zaupanje v krščansko vero in močno hrepenenje po krstu." Pozneje se je izrazil takole: "V hipu je odpadla obveza z oči, kakor izgineta led in sneg pred žgočimi sončnimi žarki, tako so izginili iz moje duše vsi pomisleki, ki sem jih vsrkaval vase od svoje mladosti. V trenutku sem prepoznal vso vsebino katoliške resnice, dasi nikdar nisem prej čital katoliške knjige in je bilo moje celotno mišljenje krščanstvu sovražno."

Ratisbon je bil krščen in je dobil ime Marija Alfonz. Svoje neveste ni mogel pregovoriti, da bi sprejela krščanstvo. Zato se ji je odpovedal in se za dalje časa umaknil javnemu življenju. L. 1847 je postal duhovnik in se je z vso ognjevitostjo posvetil svojim rojakom, da jih čimveč pripelje h Kristusu. Ni štedil ne truda ne denarja. L. 1855 je odpotoval v Palestino in ostal tam do smrti. V Jeruzalemu je utsanovil samostan "Ecce homo". V bližini Jeruzalema je zgradil sirotišnico sv. Petra. Prav tako sv. Ja-

neza v Gorah. Tam je 6. maja 1884 umrl v duhu svetosti. Odkar je našel pot v Cerkev, so bili vsi njegovi dnevi posvečeni službi Marijini. Veličastna, mila slika nebeške Kraljice, ki jo je zrl s telesnimi očmi, mu je ostala nepozabna in vnemala v njem ljubezen do nebeške Matere. Od leta do leta je postajala žarkejša. Vse ji je žrtvoval, kar je imel. Ko je s smehljajem na ustnih stopil v večnost, je pač spet zagledal Marijo. A to pot vse lepšo!

Vsak od nas goji v srcu željo, da bi smel kdaj gledati nebeško Kraljico s telesnimi očmi kot srečni Ratisbon. Nekdo je dejal, da bi dal celo premoženje, ko bi mogel kje dobiti vsaj pravo, naravno sliko božje Matere. Take slike žal ni. Videli jo bomo v večnosti tako, kakoršna je. A. N.

ČETRТА SKRIVNOST VESELEGA DELA:

Ki si ga, Devica, v templju darovala.

ŠTIRIDESET dni je že preteklo po rojstvu Jezusovem, a Jožef in Marija se še nista vrnila v Nazaret. Še vedno v Betlehemu . . . Popisovanje naroda je že vendar končano; Kristus je že rojen — prerokovanje o kraju njegovega rojstva izpolnjeno . . . Česa še neki čakate v mestu, ki jima ni hotelo dati prostorčka za prihod božjega Deteta?

Mojzesova postava zahteva, da mora vsaka judovska mati štirideset dni po rojstvu prvorojenca priti v tempelj in se podvreči obredom očiščevanja. Mariji, Devici, ni teh obredov treba, saj je najčistejša med ženami, pred rojstvom,

nad rojstvo, po rojstvu Jezusovem vedno Devica najčistejša . . . A Marija se radovoljno podvrže postavi, noče izjem . . . Ravna se po zapovedi kot vsaka druga judovska žena . . .

Iz Betlehema sta samo dve uri hoda do Jeruzalema, do templja. Iz Nazareta bi morala hoditi tri ali štiri dni in zopet toliko dni nazaj. Zato je Jožef kar prav imel, ko je odredil, da se šele potem vrneta v svojo ožjo domovino, ko bo Mojzesovi postavi zadoščeno. Tesarskega dela tudi v Betlehemu ne manjka; z delom preživlja Jožef svojo malo družino.

In štirideseti dan se napotita v mesto. Ljudje, ki ju srečavajo, ne vedo, in niti najmanj ne slutijo, da je mlada, preprosta žena bodoča Kraljica nebes. In malo Dete v njenem naročju? Ko bi vedeli, da je Odrešenik! Bi li verjeli? Bi ga priznali? Bi ga molili? Ljubili? . . . Mi vemo, kdo so potniki . . . Sv. Družina. . .

Marija, z Jezuščkom v naročju . . . Smo ji kaj podobni? Ali hodimo tudi mi z Jezusom po poti življenja proti večnemu Jeruzalemu? V naročju Ga ne moremo nositi, a v srcu Ga pa lahko nosimo povsod seboj . . . V vsakem tabernaklju je in vsako jutro, če hočemo, ga lahko dvignemo iz zibelke ciborija in ga položimo v naročje srca . . . Povsod ga lahko nesemo seboj: V urad, v tovarno, v kuhinjo, pralnico . . . Ali hočemo biti podobni Mariji? Lahko smo — če hočemo . . .

Marija je na cilju. V preddvoru žen čaka duhovnika, ki bo izvršil obrede. Ni sama . . . Mnogo žen iz vseh krajev Sv. Dežele se je nabralo. Marija je trudna. Morda sede na stopnice, da si počije. Mi, ki jo poznamo, se čudimo, da si ne izbere boljšega mesta — saj bi najlepši tron ne bil dovolj lep za Mater božjo . . .

Ob določeni uri pride iz templja duhovnik. Obred očiščevanja je kmalu končan. Ob tej priliki je treba izpolniti še neko drugo postavo, ki zahteva, da se prvorojenec daruje Bogu ali pa z vsoto 5 šekeljev odkupi. To v spomin na rešitev izraelskih otrok v Egiptu, ko je angel pomoril vse egipčanske otroke. Od takrat so bili vsi judovski prvorojenci posvečeni Bogu. Bogati ljudje, ki so prinesli s seboj jagnjeta v dar, pridejo gotovo prej na vrsto kot Jožef in Marija — saj Jožef ni mogel kupiti drugega kot dve grlici, ki je dar ubogih. Jožef ju odda tempeljskemu služabniku. Ob tej priliki vpiše tudi Jezusa v uradno rojstno knjigo. Po kratkem blagoslovu je vse končano — Marija je prosta, da lahko gre.

Jezus je sedaj njen, saj ga je odkupila. A Marija Ga noče samo zase. Ve, da je Sin božji, zato je vesela, da je v hiši Očeta svojeta Deteta . . . Ne more se odtrgati od svetega prostora, dokler še vsaj enkrat ne ponovi, kar je že tolikokrat do sedaj storila: Svoje Dete daruje nebeškemu Očetu v popolno last. Od Boga ga je prejela, Očetu ga vrne. . . Naj stori Oče z njim, kar hoče, Marija se že naprej vda v vse. Marija pozna sv. Pismo. Pozna vsa prerokovanja, ki se nanašajo na njenega Sina — a vendar ga pogumno daruje Bogu. Kako ji v božji ljubezni žari obraz! In s kakim dopadenjem mora pač Bog Oče gledati Njo, ki mu daje, kar je tudi njemu najdražje . . . Kako neskončen Dar . . . In kaka velikodušnost darovalke — Marije! In Dar je sprejet . . . Nikoli ne bo Marija obžalovala, da je s svojo velikodušnostjo razveselila Boga . . .

Mati moja, kako me je sedajle sram! Ko gledam in premišlujem o darovih, ki jih jaz darujem Bogu . . . Ali so vred-

ni tega lepega imena. Ni so li moji darovi bolj Kajnove vrste, nad katerimi Bog nima veselja? Ali dam Bogu, kar mi je najdražje, najbolj pri srcu? O, večkrat slišim, ko me Bog skoro naravnost prosi, naj mu dam to ali ono, pa se potajim, kot bi ne slišal, in mu dam v nadomestilo kaj drugega.

Morda me prosi Bog, naj mu dam svoje srce — — — pa mu odmerim samo majhen košček, drugo dam stvar, največji del sebično prihranim za se... Pa je človek tako slep, da misli, da je velikodušen . . . Marija, nauči me prave velikodušnosti! Naj grem s Teboj v tempelj — v cerkev, k sv. maši. Če nikjer drugod, tam Te lahko posnemam. Vem, da je pri sv. maši Jezus moj. Kot si Ga Ti darovala nebeškemu Očetu v templju, tako ga lahko darujem po rokah duhovnikovih jaz. S kakšnim dopadanjem bo gledal Bog na moj Dar! S tem svojim Darom lahko poplačam Bogu svoj dolg za grehe; lahko si izprosim vseh milosti potrebnih za dušo in telo; z Jezusom, žrtvijo, lahko pridržem roko božjo, da ne bo še hujše udarila sveta; s svojim Darom dam Bogu tako čast, kot mu je vsi svetniki niso mogli dati s svojim življenjem svetosti. Kako velika, neskončne vrednosti je vendar sveta maša! In kako malo jo nekateri cenijo . . .! Pred nosom imajo cerkev, pa se ne brigajo za sveto mašo . . . Marija, izprosi nam vsem milost, da bomo vsaj malo razumeli veliko vrednost sv. maše! Daj, da se bomo znali okoristiti z bogastvom sv. maše! Ti, "ki si Ga v templju darovala", daj, da ga tudi mi darujemo pobožno, zbrano pri sv. maši, in pogosto tudi v templju srea . . .!

JUGOSLOVANSKA SVETNICA

NA zahodnih obronkih Črne gore, visoko nad Kotorom, je proti koncu petnajstega stoletja vzknila nežna cvetka, ki je s sladkim vonjem napolnila one kraje, opustošene po razkolu in tep-tane po Turkih. V vasi Kumanu, blizu Podgorice, se je 1493 rodila Katarina Hosana.

Njeni starši so se pisali Kosič; bili so pravoslavne vere. Hčerko so skrbno vzgajali. Skromne družinske razmere so dekletcu že v zgodnji mladosti odprle varno pot do ponižnosti, preproščine in pobožnosti. Postala je pastirica. In ko se je čreda ovčic mirno pasla, so oči mlade pastirice občudovale čuda božje prirode: zelene pašnike, strme gore, čiste vodice, nepregledno morje, visoko nebo z bleščečim solncem in migljajočimi zvezdami. Nepopisna radost je navdajala ob takem pogledu njeno čisto srce. Zaslutila je moč, modrost in dobroto Njega, ki je vse to ustvaril. Vzljubila ga je z vso dušo, hvalila za vse te do-brote in slavila z angelskimi zbori. Toda rada bi ga bila še bolje spoznala. In to hrepenenje, še bolje spoznati Stvarnika neba in zemlje, jo je storilo vredno, da je videla Dete Jezusa, kakor se pripoveduje. Odslej ni imela več miru. Starše je prosila, naj jo puste v mesto, da bi bolje spoznala Jezusa.

In res jo je mati spremila v bližnji Kotor in jo dala v službo ugledni katoliški družini. Katarini je bilo tedaj deset let. S skromnim vedenjem, vestnostjo pri delu in srčno pobožnostjo si je takoj naklonila srce dobre gospe, ki je svojo malo deklo vzljubila in ji postala skrbna mati. Vodila je svojo varovanko tudi v

cerkev, kjer je mlada deklica gledala lepe slike našega Zveličarja, božje Matere in raznih svetnikov. Kako ji je obraz žarel, ko je poslušala božjo besedo! Vedno bolj jo je vlekelo, da bi prestopila v katoliško Cerkev, kar se ji je končno tudi posrečilo. Saj je spoznala, da je v njej polna resnica. Ko je šla prvič k sv. spovedi, je, kakor se bere v njenem življenju, zapazila ob spovednikovi desnici moža, razpetega na križ in pokritega od nog do glave s strašnimi ranami. Jasno ji je bilo: naši grehi so spravili Odrešenika sveta v tako žalostno stanje. Vsa prevzeta od te prikazni, ni mogla spregovoriti besede več. Zapustila je spovednico in v njeni duši je že dozorel sklep: "Posvetiti se hočem Bogu in postati dekla njega, ki se ni strašil muk, da bi nas odrešil." V tem sklepu sta jo podpirala tudi dva redovnika. In ko je na veliki petek slišala, kako so Jezusa ujeli, zvezali in po obsodbi vrgli v ječo, je sklenila, iz ljubezni do njega postati njegova jetnica. Take osebe, ki so se iz ljubezni do Gospoda dale zapreti, imenujemo "Gospodove jetnike" (inclusi ali reclusi).

Življenja takih "Gospodovih jetnikov" si dandanes pač ne moremo prav predstavljati, a sega že v prve krščanske čase. Moški in ženske vsakega stanu so se dajali, da bi se mogli popolnoma posvetiti pokori in molitvi, zazidati v malo celico in so z zunanjim svetom občevali le skozi majhno zamreženo okno. Tako življenje je bilo v navadi zlasti v srednjem veku in urejeno po cerkvenih določilih.

Katarina je imela komaj 21 let, ko je l. 1514. stopila pred kotorskega škofa s prošnjo, naj ji dovoli, popolnoma se ločiti od sveta. Škof je njeno namero odobril. Sprejela je obleko tretjered-

nice sv. Dominika in dobila ime po dominikanki Hosani iz Mantove, ki je nekaj let poprej blaženo zaspala v Gospodu. Vpričo mnogoštevilnega ljudstva jo je spremil škof do celice, sezidane ob cerkvi sv. Jerneja. Ko je tu napravila obljubo stalnosti, jo je škof blagoslovil in pritisnil svoj pečat na vrata. Le enkrat je svoje bivališče spremenila. Čez sedem let je namreč prosila, da bi se smela naseliti pri cerkvi sv. Pavla, kjer so opravljali svoje molitve in božjo službo dominikanci. Zraven te cerkve je preživela ostalo svoje življenje.

In to življenje je bilo posvečeno molitvi, premišljevanju, pokori in delom krščanskega usmiljenja. Neprestano je rasla v čednostih. Glas o njeni svetosti se je razširil po Kotoru in vsej okolici. Velik je bil njen vpliv. Polagoma se je več pobožnih žena in deklet naselilo okrog njene celice; postale so učenke preproste pastirice brez človeškega znanja, pa razsvetljene po Sv. Duhu. O njej veljajo besede Gospodove: "Slavim te, Oče, Gospod nebes in zemlje, da si prikril to modrim in razumnim in razodel malim." Izvolile so jo za svojo prednico in ljubeznivo mater ter jo spoštovale, slušale in ljubile. Tako je Hosana po božji previdnosti postala ustanoviteljica in prva voditeljica samostana pri sv. Pavlu.

Skromno redovnico, pa odlično po čednostih, dobrih delih in pobožnosti do Gospoda Jezusa, do njegove deviške Matere in drugih svetnikov, so občudovali vsi stanovi. K nji so se zatekali v raznih zadevah po svet in priprošnjo, zlasti ker je Bog njene molitve očitno usliševal. Imela je tudi dar prerokovanja in je napovedala več dogodkov, srečnih in žalostnih, splošnih in posameznih, ki so se natančno uresničili, ka-

kor sporočajo zgodovinarji in zatrjujejo zanesljive priče. Da je bilo mesto večkrat obvarovano turških navalov, kužnih bolezni, opustošenja in drugih nesreč, so prebivalci pripisovali Hosanini molitvi.

Tako je preživela v tesni celici petdeset let. Končno je zbolela. Z največjo potrpežljivostjo je prenašala hudo bolezen, ki je trajala dva meseca. Prejela je zakramente za umirajoče in umrla, ko je imela oči uprte v nebo in je izgovarjala presv. Ime Jezusovo. To se je zgodilo 27. aprila 1565. Ko je umrla, so odkrili na njenem telesu strašno rano, katere nihče ni slutil, ker ni o njej nikoli tožila. Njeno deviško telo je Bog poveličal, obdal vsmrti s čudovitim sijajem in navdal s prijetnim vonjem; ostalo je gibljivo in nestrohnelo do danes.

Sloves o izredni svetosti, ki si ga je Hosana dobila v življenju, se je po njeni smrti vedno bolj širil, ker so ljudje v svojih stiskah hodili k njenemu grobu z velikim zaupanjem in srčno hvaležnostjo zaradi prejetih dobrot.

Hosana uživa neprestano od svoje blažene smrti do danes tudi javno in cerkveno češčenje. Obredne knjige ji nadevajo naslov "blažena" ali "sveta"; njeno ime se daje otrokom pri sv. krstu; njene ostanke so škofje večkrat prenesli in devali na oltarje, kjer se je darovala sveta maša; njen praznik se v Kotoru vsako leto obhaja dne 25. januarja s sv. mašo v njeno čast; trikrat na leto romajo k njenemu grobu katoličani in pravoslavni ter se ji priporočajo v raznih zadevah ...

TO JE NAJVEČJA ZAPOVED

KO prihaja v deželo jesen, se polasti nekaterih ptic čudno hrepenenje: zahoče se jim solnca in toplote, cvetja in zelenja. Skozi mrzlo meglo in noč jadrajo v premi črti proti jugu in nobena ovira, noben mik ne more upokojiti njihovega srčnega nemira, dokler niso dosegle svojega cilja.

Tak nemir pa stalno in neprestano občuti človeško srce. Ljubezni, dobrote, lepote, vzvišenosti si želi. Nešteto stvari stopa predenj ter mu govori: "Glej, koliko je tega v meni! Ako boš mene imel, bo tvoje srce upokojeno na srečen boš." Eden jim verjame bolj, drugi manj; kolikor pa kdo pričakuje prave sreče od stvari, za toliko se zmoti in prevara.

Videl si že otroka, ko kliče in joka za materjo: dajo mu v naročje igrač, pozornost njegovo skušajo obrniti drugam; on pa zopet iznova zaihti, njegove ljubezni do matere ni mogoče za stalno zamotiti.

Verna podoba človeškega hrepenenja! Vsaka ustvarjena ljubezen, dobrot, lepota nas le za kratek čas upokoji. Potem pa se zavemo, da bi radi še vse več: neskončno, neomejeno srečo hočemo.

To je pa samo Bog.

Veren zgled človeka, ki je kar hlepel za ljubeznijo, lepoto in srečo in ki jo je neutrudno iskal v stvareh, pa nikjer ne našel, dokler se ni umiril in iz vse duše za stalno oveselil v Bogu, je sv. Avguštin. Kot magnetna igla nekaj časa nemirno niha, potem pa se lepo obrne proti severu in ostane tje obrnjena, tako je bilo tudi z Avguštinovo ljubeznijo do

Boga. "Zase si nas ustvaril, Gospod, in nepokojno je naše srce, dokler se ne umiri v Tebi," je zapisal po svojih zablodah in po svojem izpreobrnjenju.

*

V severni Afriki, v numidijskem mestu Tagaste je bil rojen, in sicer l. 354. Ni bilo še dolgo tega, ko je mlado krščanstvo stopilo iz katakomb in ječ in amfiteatrov v svobodno življenje; poganstvo se je že z zadnjimi silami borilo na rimskih tleh z božjim naukom; začele so se širiti krive vere med kristjani, poslužujoč se laži in nasilja. V obrambo čiste resnice je takrat vstalo mnogo mož, cerkvenih učencov in očetov, ki so s svojimi spisi za vselej obogatili katoliško slovstvo. Njih dika je pa Afrikanec Avguštin.

Njegov oče je bil rimski državni uradnik, po veri pogan, ki se je šele na smrtni postelji dal krstiti. Zgodaj je zapazil sinove izredne zmožnosti, zato je vse storil, da bi ga kar najbolje izšolal in vzgojil za svet in za svetno srečo. Avguštinova mati Monika je pa bila globoko verna, svetniška žena; z neutrudljivo ljubeznijo, potrpežljivostjo in pobožnostjo je hotela sina usmeriti proti Bogu. Že se je priglasil za krst, vendar ga ni takoj prejel. Bog je hotel, da si poprej docela očisti srce v bridkih preizkušnjah.

Kot mladenič je spričo svoje izredne nadarjenosti strastno zakoprnel po spoznanju in znanostih. Šolal se je najprej v bližnji Madavri, potem pa v Kartagini, kjer je bil sedež afriške učenosti, pa tudi npravne pokvarjenosti in propalosti. Oče mu ni bil privzgojil dovolj npravnega smisla za čistost; materinemu vplivu Avguštin ni odprl dovolj srca; nadnaravnih pripomočkov ni poznal in jih ni rabil, tovariši so bili pa tako večji zape-

ljevanja. Temnopolti in kodrolasi Numidijec, živih oči in kot morje valujočega srca, se je vrgel v naslade in v grehe, brž ko je dorastel. Svoje žejne ustnice je nastavil k čaši opojnosti in je v dolgih požirkih pil in užival. Po naravi je pa le bil plemenitega srca, ki se mu je kmalu oglasilo: "Moj Bog in moje usmiljenje, s kolikim žolčem si oškropil mojo naslado!" je pozneje zapisal o tistih mladostnih letih.

Razprt je bil sam s seboj in s svojo vestjo, zdvomil je tudi nad svojo vednostjo in nad vsako zunanostjo sploh. Hotel je preko njenih mej do zadnjih resnic, zato se je vdal z vso dušo zmoti manihejcev, ki so učili, da svetovje in tudi slehernega človeka sestavlja in vodi dvoje počel, dobro in zlo, ki sta v neprestani medsebojni borbi. Obljubljali so mu, da ga bodo pripeljali k pravemu spoznanju, in verjel jim je.

Mati sv. Monika je bila nad njegovo izgubljenostjo neutolažljiva. Molila je dneve in noči, mesece in leta. Veliko tolažbe je črpalo njeno bedno srce iz besed nekega škofa, da se bo Bog prav gotovo usmilil njenih solz.

Ko je Avguštin dokončal svoje učenje, je otvoril v Kartagini lastno šolo za govorništvo, po kateri je kmalu zaslovel. Častihlepnost ga je gnala še naprej: l. 384. je skrivaj odhitel v Rim, od tam pa v Milan, kjer je imel takrat cesar svoje začasno bivališče. Mati ga ni hotela izgubiti izpred oči; proti njegovi volji je šla za njim v daljno gornjo Italijo. Tudi tu je Avguštin nadaljeval svoje grešno življenje in z njim prizadeval blagi materi neizrekljivo žalost. Pa je vztrajala v molitvi in v zaupanju na božje usmiljenje, saj je nebeški Učenik izrekel tako bodrilne in tolažilne besede: "Prositate in se vam bo dalo; iščite

in boste našli; trkajte in se vam bo odprlo. Zakaj vsak, kdor prosi, prejme; in kdor išče, najde; in kdor trka, se mu bo odprlo." (Mt. 7, 7.)

Napotila ga je, da je šel poslušat slovitega milanskega propovednika, škofa sv. Ambroža. Skrajga ga je mikala le njegova govorniška umetnost; polagoma so pa svetnikove besede začele v živo zadevati njegovo srce, ki je bilo tako strašno nesrečno in si je želelo luči in moči, da vstane v lepše življenje. "Nesrečen sem bil in nesrečna je vsaka duša, ki je zvezana z ljubeznijo do minljivih stvari," je potožil pozneje. S prijateljem Alipijem je začutil domotožje po Bogu in po njegovi ljubezni. Z gnušom se je obrnil od manihejskih zmot, težko pa mu je bilo odpovedati se dolgoletni grešni navadi. Molil je vroče k Bogu, obenem se je pa bal, da bi ga Bog morda res ne uslišal, tako ga je vsega obvladala strast.

Nekoč je slučajno izvedel, da se je izpreobrnilo več rimskih oficirjev, ko so prebirali svetniško življenje afriških puščavnikov. Kot rezek blisk se mu je posvetilo; začela se je poslednja, silovita borba v njem. Prelepo jo je pozneje sam opisal v svojih "Izpovedih". Bolestno se je zavedal vse svoje nesreče, ko sta nekega dne sedela z Alipijem ter se razgovarjala. Vihar mu je čim dalje bolj naraščal, potok grenkih solz mu je silil v oči. Da bi se na samem lahko izjokal, se je z besedami, ki so razodevale vse gorje njegovega srca, poslovil in oddaljil od prijatelja. Legel je pod smokvino drevo na obraz in iz oči in iz srca se mu je vroče izlilo: "Kako dolgo, kako dolgo bom še odlašal? Zakaj pravim: jutri, jutri? Zakaj naj ne bo sedaj, zakaj ne to uro konec moje sramote?"

Takrat je pa začul kot glas otroka, ki mu je zaklical: "Vzemi in beri!" Pri sebi ni imel svetega pisma; vrnil se je k Alipiju, odprl je in bral v pismu sv. Pavla do Rimljanov prelepe besede, ki nam jih cerkev govori prvo adventno nedeljo: "Bratje! Vemo, da je že prišla ura, da vstanemo iz spanja . . . Noč je prešla, dan pa se je približal. Vrzimo torej od sebe dela teme in oblecimo orožje svetlobe. Kakor podnevi pošteno hodimo, ne v požrešnosti in pijančevanju, ne v nečistosti in nesramnosti, ne v prepiru in zavisti, temveč oblecimo Gospoda Jezusa Kristusa." (Rim. 13, 11-14.)

V duši mu je postalo nebeško jasno in milo, milost je izvojevala zadnji boj. Noč je prešla in dan se je približal za moža, tako bogatega in globokega v mislih in čuvstvih. Kako se je materino srce zveselilo, ko sta ji prišla z Alipijem povedat radostno, odrešilno novico! V Boga je zaupala in dolga leta v dušnem gorju zaupno molila, Bog pa ni nikoli nezvest svojim obljubam.

Avguštin se je hotel docela posloviti od žalostne minulosti. Odložil je službo učitelja govorništva ter se umaknil z nekaterimi prijatelji na pristavo, kjer se je pripravljaj z molitvijo ter modroslovnimi in bogoslovnimi nauki na sv. krst. Z Alipijem ga je prejel na veliko soboto 1. 387. iz rok sv. Ambroža, star 23 let. Vse zablode in vse kazni za grehe mu je izbrisala krstna voda. Veselo je gledal v lepo prihodnost, ko bo s samoodpovedjo prišla sreča v razboljeno dušo.

Z materjo se je napotil proti rodni obali severne Afrike. Že sta bila v rimskem pristanišču Ostiji, kjer sta čakala ladje in ugodnega vetra. Zvečer je bilo, ko sta slonela ob oknu; pred hišo je dehtel vrt z južnimi cveti, spodaj pa je

pokojno ležalo in pljusvalo brezmejno morje. Večerna zarja se je prelivala po nebu in vodah; bila je ura, ki tako rada spomni človeka na onostransko življenje. Res se je razpletel med materjo in sinom, ki sta bila zdaj tako enotno ubrana v mislih in željah, pogovor o preteklosti in še bolj o prihodnosti. Mati mu je slikala nebeško veselje in mu dejala, da si že želi v božji objem, saj je dovršila svoje delo na zemlji, ko ga vidi vstalega in upokojenega. Pozno v noč sta se duši matere in sina prelivali ena v drugo ter se ljubeče izlivali v Boga, v božjo lepoto, mogočnost, dobroto in — ljubezen.

Ko je sv. Monika res tako lepo dovršila svoje delo na zemlji, ji je Bog kar tam v Ostiji čez pet dni poslal mrzlico, ki jo je v štirih dneh pripeljala v večnost. Kako se je sin ob materini smrti še bolj živo zavedel, kaj vse mu je bila ta trpeča in upajoča ubožica! Še v poznih letih se mu je težko in mило storilo ob mislih nanjo.

Koliko naših zlatih mater ji je podobnih v trpljenju, v zaupanju na Boga in v molitvah!

Ko je sv. Avguštin spoznal, da je le Bog vreden vse naše ljubezni, je odslej le zanj živel. Vrnil se je v afriško domovino; svoje imetje je razdal ubogim in se z izbranimi prijatelji umaknil v samotno selišče, kjer so molili, študirali svete vede, se o njih razgovarjali in pisali. Po štirih letih ga je ljudstvo v pristanišču hiponskem prisililo, da je postal duhovnik. Na vrtu poleg cerkve je živel v duhovski naselbini kot v samostanu in dodal k prejšnjemu načinu življenja še pridigarsko službo. S svojim 42. letom je postal v Hiponu škof. Kot je nekoč bil s slabim življenjem in zmotnimi nauki v padec mnogim, tako je bil

zdaj luč na svetilniku ter je svetil ne le svoji škofiji, marveč vesoljnemu kršč. Zapadu z zgledom in svojimi obširnimi, globokimi spisi, s katerimi je razširil svoj vpliv v nedoglednost.

Celih 35 let je vodil svoje ovce. Bila ga je sama preproščina v stanovanju, obleki, hrani in nastopanju. Za ubožce se je posebno zavzemal.

L. 429. je prihrumelo divje germanško pleme Vandalov preko Španije v Afriko. Vodil jih je Gejzerih, strašni kralj morja, na pol junak, na pol ropar. Oblegal je Hipon. Sv. Avguštin bi bil lahko ubežal, pa ni hotel; trpeti je hotel s svojimi verniki. Silno je molil v občni stiski k Bogu. Nenadoma je pa obolel in 28. avgusta l. 430. je v ponižnosti in v zaupanju na Boga umrl. Sv. Cerkev se ga spominja na njegov smrtni dan 28. avgusta. Nad njegovim grobom se je sesula in zrušila bogata in pomembna afriška krščanska in svetna kultura.

Za blago, ljubljeno materjo je šel uživat Lepoto, Dobroto in Ljubezen, o kateri sta oni večer v Ostiji tako dolgo govorila. Da bi pomagal prav usmeriti in upokojiti tudi naše nemirno srce!

O SVETI DARITVI

TAKOJ, ko smo prišli pred oltar, smo pokleknili pred svojim Bogom v iskreni molitvi in prošnji. Bog nas je slišal. In zato naše molitve niso brez odmeva in odgovora. Že se nam bliža Bog. Ne sicer še v živem kruhu, pač pa berilu po prerokih in apostolih; v evangeliju po Jezusu; v pridigi po Cerkvi, v živi besedi.

V drugem delu priprave res čisto utihnemo, zato, da nam samo Bog govori: v

po duhovniku. To je nekaj velikega: poslušati. Ne samo mimogrede. Ampak na stežaj odpreti svojo dušo in ujeti vsako božjo misel in besedo, zato da bo tisočkrat obrodila v življenju. Tako poslušanje je molitev, včasih celo najbolj bogata. Človeške besede so prazne in slabotne, božje pa zmorejo vse.

Berilo.

Berilo dobro poznamo, saj smo ga že neštetokrat poslušali ob nedeljah in praznikih. Prastara navada je, da ga duhovnik skupno z evangelijem prebere v domačem jeziku. Gotovo je že vsak opazil, kako so berila najrazličnejša, vzeta zdaj iz te zdaj iz one knjige svetega pisma. V prvih časih pa so brali sveto pismo kar naprej, od začetka do konca; pri vsaki sveti daritvi kratek odstavek.

Največ beril je danes iz pisem apostolov (od tod tudi včasih berilo imenujemo list); ob nedeljah sploh redno. Apostoli so namreč cerkvenim občinam, ki jih niso mogli mnogokrat obiskovat, pošiljali pisma in opomine. Njih pisma so prebirali najprej v krajih, katerim so bila namenjena; polagoma pa so jih prevzele tudi sosedne in kmalu vse krščanske občine. (Poznamo 14 Pavlovih pisem, eno Jakobovo, dve Petrovi, tri Janezova in še eno, ki ga je napisal apostol Juda in Tadej.) Berilo pa je mnogokdaj, zlasti v postnih in kvaternih dneh, tudi iz drugih, večinoma zgodovinskih knjig stare zaveze.

Cerkev dodaja navadno začetek in konec (Bratje! ali Preljubi! oz. Po Kristusu, našem Gospodu ali podobno). Ko duhovnik bere berilo, ima roke na knjigi. S tem posnema subdiakona pri slovesni maši, ki drži knjigo v rokah.

Pesem med berili.

Pesem med berili sestoji iz dveh delov (včasih sta bili namreč tudi dve berili). Prvi del se imenuje latinsko *graduale*, slovensko so ga včasih nazivali *stopinjska molitev*. (V prvih časih je pel to pesem en sam pevec na stopnicah prižnice). Pesem med berili je skoro vedno vzeta iz psalmov. Drugi del je navadno *vzklik veselja* in med letom se vedno pričinja in končava z veselo "alelujo". Le v predpostnem in postnem času je resnejši (aleluja odpade) in navadno tudi nekoliko daljši.

Pesem med berili je najvažnejša in najsamostojnejša pesem. Vedno krasno poudarja ali razvija misel oziroma skrivnost sleherne nedelje, praznika ali delavnika. Poslušajte oziroma preberite samo božične pesmi med berilom, pa boste takoj spoznali in razumeli njih pomen!

Vse te pesmi so včasih prepevali po določenih melodijah. Polagoma pa je nastala čudna navada, da so za konec pesmi med berili pridevali vse mogoče glasbene okraske. Da so si jih laže zapomnili, so jih ponekod pričeli spremljati s posebnimi kratkimi pesmimi (kolikor not, toliko je bilo zlogov). Tako so nastale nove pesmi, ki jih latinsko imenujemo *sekvence*. V srednjem veku so jih imeli vse polno, v sedanjem misalu pa jih imamo samo pet (velikonočna in binkoštna pesem; pesem za praznik sv. Rešnjega Telesa, za praznik Žalostne Matere božje in pri črnih svetih mašah). A te pesmi so v resnici najlepše cerkvene umetnine.

Evangelij.

Višek priprave je v evangeliju. Mo-

čan poudarek je že v tem, da se duhovnik globoko sklonjen pripravi nanj s posebno molitvijo. Prav tako je, kakor bi Jezus sam stopil med nas. Zato je pri slovesni maši ta trenutek posebno veličasten.

Duhovnik bere evangelij na severni strani oltarja (vsaka cerkev naj bi bila namreč po možnosti obrnjena proti vzhodu) in še knjiga sama mora biti lahko obrnjena proti severu: to že na zunaj izraža željo Cerkve, naj bi evangelij prodrl še v ledene, temne in nesrečne kraje . . .

Evangelije, iz katerih so določeni posamezni odlomki, imamo štiri: po Mateju, Marku, Luki in Janezu. Odlomki so brez posebnega reda izbrani za posamezne nedelje, praznike oz. navadne dni. Vendar pa se splošno ozirajo na glavno skrivnost oz. dogodek, ki ga obhajamo (primerjajte samo evangelije velikih Gospodovih in Marijinih praznikov).

Po evangeliju duhovnik poljubi knjigo in prosi: "Po evangelijskih besedah nam Bog izbriši grehe."

Pridiga.

Evangeliju je včasih redno, pri vsaki daritvi, sledila pridiga: škof oz. duhovnik je razložil božjo besedo. Pri nas smo ohranili to navado samo ob nedeljah in praznikih. Kljub temu je velikega pomena; brez razlage nam je težko razumeti vse lepe molitve in vsa berila.

Vera.

Veroizpoved (kakor sta jo določila nicejski in carigrajski cerkveni zbor) so sprejeli v mašno liturgijo najprej na

vzhodu proti koncu petega stoletja, precej kasneje tudi na zapadu. Na vzhodu jo molijo pri vsaki sveti maši, na zapadu pa le ob nedeljah, ob velikih Gospodovih in Marijinih praznikih in ob praznikih apostolov, cerkvenih učencov in cerkvenih zavetnikov.

Vera najlepše sklepa prvi del: po iskreni molitvi in poslušanju božje besede vse ljudstvo javno izpoveduje svojo vero v Očeta in Sina in Svetega Duha. Vse glavne verske resnice so v tej izpovedi. Hkrati pa je prav ta vera trdni temelj, na katerem sloni vse bogočastje.

Duše so pripravljene: sedaj se šele pričinja velika skrivnost svete daritve.

VELIKOKRAT sem že premišljeval, kako bi najlepše obhajal spomin na rajno mater. Tak spomin bi moral biti res prazničen. Kdaj zavečera bi poiskal katero njenih pisem in bi ga prebiral v tihi pobožnosti. Ob njem bi mati kakor živa vstala pred menoj: vsa ljubeča in skrbeča, da bi ne zgrešil prave poti in cilja svojega življenja. Potem bi šel po samotni poti na pokopališče na njen grob. Položil bi na mrzlo zemljo rože, ki bi jih sam nabral. In ko bi zazvonilo, bi molil, molil — v hrepenenju, ljubezni in žalosti. In vse bi bilo, samo enega ne: nobena molitev in nobena beseda bi ne mogla matere predstaviti nazaj v življenje, nobena prošnja bi me ne mogla prav tesno združiti z njo.

Tako-le praznovanje mi prihaja na misel, ko pišem o Jezusu, ki prihaja k nam v sveti daritvi. Seveda primera je nepopolna, saj se med nami na oltarju godi nekaj neskončno večjega in čudovitejšega: Jezus sam prihaja med nas in se z nami združuje.

Človek si res sam določa nekak obred svojih dejanj. Zato se ne moremo čuditi, da se je tudi okrog glavnega, kar je Jezus sam določil, nehote razvil nekak obred, po katerem se vse izvrši. Gotovo se vsak lepo spominja svojih ljubih. Tembolj pa mora v mislih na Jezusa in njegovo daritev ukleniti res vse svoje človeške zmožnosti: v duhu ga bo poslušal, mu daroval, mu pel, ga molil, prosil, se mu zahvaljeval in se združeval z njim.

In glejte, vse te zmožnosti človeškega srca in življenja so združene in urejene v današnjem (rimskem) obredu svete daritve. Današnji obred prevzame res res vsega človeka, da mora moliti v hrepenenju, ponižnosti in kesanju; mora poslušati in mu peti in darovati in žrtvovati in mora se združiti z njim, ki je skriti Bog nas vseh.

Nikdar pa ne smemo pozabiti glavnega: središče evharistične daritve je sveto spremenjenje. Okrog tega središča so zgradila krščanska stoletja še druge dele, na vzhodu po svoje in na zapadu po svoje. Če bi ražili primeri: vsaka doba in vsaka dežela je malo spreminjala stavbo svete daritve, samo središče je v vseh teh stavbah ostalo isto, nespremenljivo. S temi obredi, vzhodnimi in zapadnimi, je res prav kakor s stavbami; na eni je lepše to, na drugi ono. Nobena stavba svete daritve pa ni zgrajena tako lepo in enotno in sorazmerno in prav po željah in zmožnostih človeškega srca — kakor rimska. V nobeni ni močnejše poudarjeno središče: spremenjenje po Jezusovem naročilu. Zato moramo biti le hvaležni, da se je prav ta rimski obred svete daritve uveljavil že v zgodnjih stoletjih po vsem zapadu.

Nimamo dovolj časa, da bi natančno

pregledali ves potek svete daritve v papeškem Rimu v zgodnjih stoletjih, dasi imamo ohranjena iz onih časov natančna pravila, kako se je vse vršilo. Saj je bilo podobno kakor danes; samo veliko živahneje. Sveto daritev so obhajali vedno zelo slovesno, s petjem. Daroval jo je navadno škof sam, z njim pa je sodarovalo vedno več duhovnikov. Ljudstvo se je svete maše živo udeleževalo in ves čas sodelovalo: vsi so skupno peli, molili, poslušali, darovali in prejemale v svetem obedu. Brez ljudstva si takrat sveto daritev sploh težko predstavljamo, saj je duhovnik v onih časih pel oziroma bral le prošnje in molitve od uvodnega slavospeva do očenaša. Če je bila sveta maša tiha, je bila torej zelo kratka, okrnjena. Šele polagoma — ko je bilo tihih svetih maš vedno več in ljudstva vedno manj — se je utrdila navada, da je duhovnik zase bral tudi pesmi in slavospeve, ki jih je drugače pelo samo ljudstvo. Po daljšem razvoju pa je potem ljudstvo — kakor predobro vemo sami — sploh onemelo, razen pri sedanjih slovesnih mašah, ko ga zastopa cerkveni zbor.

Dobro sta že od nekaj ločena oba dela: poučni (priprava do darovanja) in daritveni (od darovanja do svetega obeda). Prvi del se ni veliko spreminjal. V daritvenem pa so se razvrščale molitve okrog središča, svetega spremenjenja, od uvodnega slavospeva do očenaša pred svetim obhajilom. Radi sorazmerja je polagoma prišlo še do daljših molitev pri darovanju (v zgodnjih stoletjih jih ni bilo), da so bili torej jasno trije glavni deli: darovanje, spremenjenje in obhajilo. Po zgledu prvega, poučnega dela se je potem razvil še sklepni del po svetem obedu; vendar pa je ta ostal vedno krajši in revnejši. Opazamo

torej veliko enotnost in sorazmerje:

Priprava — darovanje, spremenjenje, obhajilo — sklep.

Nekaterih molitev in pesmi v rimski zgradbi svete daritve v zgodnjih stoletjih še pogrešamo. Polagoma pa jih je bilo vedno več in tudi v obliki in izrazih so bile vedno bolj dovršene. Končno pa so bile stalne, nesprenmenljive molitve pri sveti daritvi določene šele v poznem srednjem veku.

Tako je torej v sveti maši po rimskem obredu dobila za nas končno obliko in krasen obred Jezusova sveta večerja, Njegova velika daritev.

Vital Vodušek.

OLJE V BOGOSLUŽJU

Vi katoliškem bogoslužju se pri delitvi nekaterih zakramentov in skoro pri vseh posvečenjih posameznim obredom primerno uporablja trojno sv. olje: bolniško olje, krstno olje ter olje, ki mu je primešan balzam. To olje, pomešano z balzomom, se imenuje krizma. Balzam je neka dišeča smola, ki se pridobiva v Arabiji in Indiji. Vsa sveta olja mora posvetiti na veliki četrtek škof, drugi duhovniki jih smejo posvetiti le s papeževim pooblaščenjem. V našete bogoslužne namene se sme rabiti samo čisto oljčno olje.

Maziljenje z oljem, ki so mu pripisovali zdravilno, očiščujočo in nezgode odvrtačo moč, je že v stari zavezi veljalo kot znamenje, na katero je navezano podeljevanje in učinkovanje milosti. Evangelij nam poroča, da so apostoli, ki jih je Jezus, še dokler je bil sam pri njih, pošiljal oznanjevat božje kra-

ljestvo, mnogo bolnikov z oljem mazilili ter jih ozdravili (Mr. 6, 13). Judje so torej imeli navado, maziliti bolnike z oljem v zdravilne namene. V maziljenju z oljem, ki se tukaj še posebno omenja, pa vidijo cerkveni učitelji predpodobo zakramenta poslednjega maziljenja. Usmiljeni Samarijan je oplenjenemu popotniku vлил v rane olja in vina (Lk. 10, 34).

Sveto olje, oziroma maziljenje s svetim oljem pomeni v katoliškem bogoslužju dušno in telesno okrepitev, pomirjenje strasti, varstvo pred vplivom hudega duha, zlasti pa posredovanje in delitev milosti ter končno Sv. Duha samega, delivca milosti.

Pomen olja in maziljenja nam lepo razlaga in pojasnjuje katekizem tridentinskega cerkvenega zbora. Pri zakramentu poslednjega maziljenja poudarja predvsem zdravilno moč olja. Oljčno olje, pravi, najprikladneje poznamenuje to, kar se v moči zakramenta izvrši v duši. Kakor olje v veliki meri lajša in blaži telesne bolečine, tako moč zakramenta zmanjšuje dušno žalost in bolečino. Razen tega vrača olje zdravje, daje vedrost in služi luči v hrano (gorivo) ter je kar najbolj pripravno, da upostavi sile izmučenega telesa. Vse to nam pojasnjuje, kaj se izvrši v bolniku z božjo močjo, ko se deli ta zakrament.

Pri sv. birni se rabi olje pomešano z balzomom, to je sv. krizma. Olje, pravi dalje tridentinski zbor, je masno ter po svoji naravi teče in se razliva na vse strani. Tako najlepše izraža tudi polnost milosti, ki po Svetom Duhu teče in se razliva z Glave-Kristusa na druge, "kakor olje, ki stopa v brado Aronovo do roba njegovega oblačila" (Ps. 132, 2—3); mazilil ga je namreč Bog "z oljem veselja pred njegovimi vrstniki" (Ps.

44, 8); in od njegove polnosti smo mi vsi prejeli (Jan. 1, 16). Balzam pa, čigar vonj je silno prijeten, kaj drugega pomeni, kakor da verniki, ko se po zakramentu birme usovrše, razširjajo ono sladkost vseh kreposti, da morejo reči z apostolom: "Vonj Kristusov za Boga smo" (2 Kor. 2, 15)? Razen tega ima balzam ono moč, da od vsega, karkoli je bilo z njim oblito, odvrta trohnobo. Zato je balzam zelo prikladen, da poznamenuje moč tega zakramenta, ker je izvestno in gotovo, da se duše vernikov, opremljene z milostjo, ki se deli pri birmi, lahko čuvajo okuženja z grehi.

Vendar olje ni samo znamenje milosti, marveč je tudi znamenje delivca milosti — Svetega Duha. Saj je delitev milosti na poseben način lastna Svetemu Duhu. Sv. Ciril Jeruzalemski († 386) imenuje maziljenje pri birmi odsvit onega maziljenja, ki ga je Kristus prejel. To maziljenje, pravi, je Sveti Duh, o katerem je rekel blaženi Izaija v svoji prerokbi v Gospodovem imenu: "Duh Gospodov je nad menoj; zato me je mazilil, da oznanim blagovest ubogim" (Luk. 4, 18). Kristus ni bil maziljen z zemeljskim oljem od ljudi, ampak ga je mazilil njegov Oče, ki ga je naprej določil za Odrešenika vesoljnega sveta, s Svetim Duhom. Kajti sv. Peter pravi: "Bog je s Svetim Duhom in z močjo mazilil Jezusa iz Nazareta" (Apd. 10, 38). In prerok David kliče: "Tvoj sedež, o Bog, traja na veke vekov... Ljubiš pravičnost in sovražiš krivico. Zato te je, o Bog, tvoj Bog mazilil z oljem veselja pred svojimi sovrstniki" (Ps. 44, 7—8). Če je bil Kristus, nadaljuje sv. Ciril, maziljen z duhovnih oljem veselja, to je s Svetim Duhom, ste bili pa vi (novokrščenci) maziljeni z naravnim oljem... Toda to olje je postalo po pričujočnosti

Svetega Duha učinkovito sredstvo njegovega božanstva.

Ker je olje tudi simbol (znamenje) Svetega Duha, zato nam je lahko razumeti, zakaj se moli pesem "Pridi, Sveti Duh", ko škof pri mašniškem posvečenju posvečencem mazili roke s krstnim oljem in pri škofovskem posvečenju škofu glavo s sv. krizmo. Z maziljenjem združena milost se v tem trenutku pred očuje kot posebn dar Svetega Duha.

KAJ MI JE ŽUPNIJA?

DEL skrivnostnega telesa Kristusovega je župnija. Po župnji so verniki v stiku in občestvu s celotnim skrivnostnim telesom vesoljne Kristusove Cerkve. Župnija ima v malem isti namen kot ga ima Kristusova Cerkev na zemlji sploh: deliti vernikom nadnaravno življenje milosti, ki je sad Kristusovega zaslužnja. To nadnaravno življenje pa prejema župljani predvsem v župnijski cerkvi. Kakor je Kristus glava Cerkve, tako je župnik kot Kristusov namestnik — glava župnije. Vsi župljani pa tvorijo župnijsko občestvo, župnijsko družino.

V župnijski cerkvi je krstni kamen; tu je vsak izmed nas prejel nadnaravno življenje otroka božjega in postal ud župnije in Kristusovega telesa. Tu je oltar in ognjišče bogoslužne skrivnosti, tu obhajilna miza. V župnijski cerkvi navadno prejme vernik tudi sv. birmo, tu dobiva družinska zakonska zveza zakramentalno posvečenje. Zato je župnijska cerkev skupni dom vseh družin v župnji. V tem domu prebiva in ima svoj prestol v najsvetejšem Zakramen-

tu Kristus, Gospod in Kralj: srce župnijske skupnosti, duhovno sonce družin, večni Bog, naš Odrešenik in naš brat.

Župnijska cerkev, prebivališče Gospodovo, mora biti župljanom ljub skupni dom. Člani slednje družine v župniji se morajo tu čutiti kakor da bi bili doma. Ta sveti hram je središče vseh družin v župniji, ki so zvezane med seboj na najrazličnejše načine.

Farna hiša božja je in mora biti družinam v župniji najbolj priljubljena slavnostna dvorana, kjer se zbirajo vsaj vsako nedeljo in praznik, da skupno uživajo duhovne radosti. V tej dvorani imajo pred sabo najlepši, najvzvišenejši, najpomembnejši prizor: daritev sv. maše. In da se vtope družine v bistvo in vzvišenost tega skrivnostnega prizora, to je glavni cilj, za katerim mora stremeti župnijska občestvenost.

Farno svetišče je skupna obednica, kjer se nam pripravlja in daje uživati naš Gospod in Bog in brat kot hrana našim dušam. V prav po tem skupnem obedu se strinjajo družine na najtesnejši način v medsebojno skupnost kot živi udje skrivnostnega telesa, kot mladike zraščene s trto. Ta obed vzbuja v nas tudi zavest enakosti. Pred Bogom pri obhajilni mizi smo vsi enaki, tu vlada popolna socialna enakost; več velja le oni, ki je v srcu popolnejši. Komunizem more ustvariti le neko prisiljeno zunanjo skupnost v zunanji posesti, v kateri ostajajo srca tuja ali celo sovražna; Evharistija pa ustvarja notranjo skupnost duš v skupnosti skrivnostnega Kristusovega telesa. Duša je z dušo zvezana, srce s srcem in to v Kristusu.

Evharistična skupnost navaja tudi k dobroti; saj ne moreš pustiti, da trpita pomanjkanje brat in sestra, ki sta duhovno s teboj združena v Kristusu;

studenci požrtvovalne dobrodelne akcije izvirajo vprav ob obhajilni mizi. Bolj ko bodo družine v župniji presveto Evharistijo častile, bolj bodo tudi v njih vrednote ljubezni, enakosti in dobroti.

V župnijskem svetišču iščemo in najdemo največjo tolažbo, mir in srečo: v zakramentu sv. pokore si očiščujemo duše in se rešujemo teže grehov. Spoved je duhovno kopališče, kamor ima vsak skesan vernik prost dostop.

Skupno učilnico lahko imenujemo farno cerkev; v nji poslušajo družine besedo božjo in verske resnice po gotovem redu, pa prejemajo tudi razsvetljenje, tolažbo in bodrilo.

Župnijska cerkev je telefonska celica, kjer stopamo na skrivnostni način v zvezo s svetniki v nebesih in z dušami v vicah. Vezi med nami in trpečimi dušami v vicah se posebno spajajo pri sveti maši, ki jo mora župnik opraviti vsako nedeljo in zapovedan praznik za žive in mrtve farane. V tem božjem hramu živimo z rajnimi, se z njimi pogovarjamo, z njimi sočustvujemo, zanje molimo in darujemo. Skratka: tu so najtesnejše vezi med nami in onimi, ki so odšli iz naše srede v večnost. In prav ob tem sožitju, sočutju, sotrpjenju in sopomoči z ubogimi dušami v vicah in svetniki v nebesih, postanejo nebesa tudi nam bližja.

Pa še nismo pri kraju. Župnijsko cerkev bi lahko nazvali dragocen pomožni urad. Zakaj? Glejte, tu najdemo Marijo vedne pomoči; saj je skoraj ni cerkve, ki bi ne imela podobe Matere božje, ki tako silno vabi k zaupni molitvi. Pa tudi svetniki, ki jih častimo kot svoje župnijske zaščitnike in živimo z njimi v posebnem prijateljstvu, so nam veliki priprošnjiki in pomočniki. Tu je kip sv.

Jožefa, ki ni samo rednik Nazareške družine, ampak krušni oče vseh stradaljov in brezposelnih družin. Tu je sv. Anton, ki nam vrača izgubljene stvari; tu je sv. Alojzij kot posebni vzornik in zavetnik mladine; tu so sv. apostoli, ki nas s svojim zgledom navdušujejo za misijonsko delo; tu so angeli varuhi, ki čuvajo nas in naš dom. Tu so sv. diakoni in škofje, ki vzbujajo v mladih dušah duhovniške, redovniške in misijonske poklice.

Zares! Koliko nežnih in lepih vezi je med župnijsko cerkvijo in med posameznimi družinami! Odtod pa izvira-jo važne dolžnosti:

1. Zahajajmo radi v župnijsko cerkev; raji kot v katerikoli drugo, saj je župnijsko svetišče naš dom. Naša skrb bodi, da bo župnijska cerkev vedno dostojna, čista in lepa. Orgle, zvonovi, oltarji, oprava, vse pri cerkvi in v cerkvi naj bo naša dragocena skupna zadeva. Če bi imelo cerkveno poslopje trpeti kako škodo bodisi zaradi slabe strehe, odpadajočega ometa, zaradi razpadajočih klopi, sten itd., ne boste pustili, da bi se vam očitala zanikarnost v skrbi za skupno materino cerkev. Prav tako bo dobrim župljanom na srcu briga za čedna pokopališča, kjer je dom naših dragih.

2. Župljani naj se živo zanimajo tudi za zgodovino župnijske cerkve, za njen postanek, za težave ob času zidanja, za njeno usodo v veselih in žalostnih dneh. Ko nam bo domači župnik prilično n. pr. na žegnansko nedeljo bral kroniko domače župnije ali omenjal podobne stvari v pridigi, bo zlasti mladina pozorna na usodo župnijske cerkve. Če je cerkev premajhna, bodo družine v župniji rade priskočile, da se poveča.

3. V župnijski cerkvi bomo dalje radi poslušali nedeljsko oznanilo, oglase

iz škofijskega lista, napoved raznih pobožnosti in razni priporočila. Župnije so čudežne celice milosti, božje postojanke na zemlji in božje delavnice, v katerih se duše oblikujejo, branilke npravne kreposti in našega narodnega duševnega zdravja. Vprašanje župnijskega občestva je zato prav življenjsko vprašanje vsega verskega in našega narodnega preroda. Če se bodo župljani podredili župnijski disciplini, njenemu službenemu redu (posečanje maš, preje-manje zakramentov, poslušanje pridig), se bo duhovna obnova župljanov sama po sebi dvignila.

4. Župljani bodo radi zahajali zlasti ob večjih praznikih — četudi je več prilike v drugih cerkvah — k skupnemu prejemanju sv. zakramentov v župnijsko cerkev. To je naravnost želja sv. Cerkve.

5. Župnijsko cerkev in dušno pastirstvo v njej oskrbuje župnik, ki je duhovni oče vseh župljanov. Zato se ga bodo verniki v župniji oklepali kot od Boga poslanega vodnika. Sam sv. oče je poudaril to osrednje stališče župnikov, ko je vrhovno voditeljstvo Katoliške akcije v župniji vezal na župnikovo osebo. Župnik je vrhovni predsednik vseh odsekov mož, žena, fantov in deklet. Tako bo enotnost vseh sodelavcev v božjem kraljestvu župnije najbolj dvigala življenjsko moč župnijskega občestva in posameznih družin. J. Filipič.

PELIN IN MED

ALI hodiš rad k spovedi? No, kapljica pelina je že primešana skoraj vselej, kadar se gremo obtožit svojih

slabosti, četudi nam bi vest nič posebnega ne očitala. Nekateri pač motijo in teže večja bremena, drugi se begajo z raznimi, največkrat nepotrebnimi dvomi, tretje vznemirja bojzljiva in bolestna vest, ki hoče povsod videti greh in samo greh in človeško nevrednost, prezre pa božjo ljubezen in neskončno usmiljenje. Taki pač ne okušajo v polni meri sladkega medu, ki sledi drobni kapljici pelina.

Kako pa sodiš ti o spovedi?

Če ti spovedna obtožba dela težave, premisli v svojo korist predvsem, kolika sreča je za nas vse, da se moremo in smemo spovedati. Moj Bog, kaj vse bi dala zavržena duša za to, da bi smela in mogla se še enkrat spovedati!

“Kaj si bo mislil spovednik, če mu razodenem vse svoje grehe in umazanije?” S takimi nepotrebnimi vprašanji plaši satan bojzljive duše, ko se pripravljajo na sveto spoved. Povem ti odkrito: Spovednik se ne bo prav nič čudil, saj je vse take reči že Bog ve kolikokrat slišal, saj pozna revščino grešnega človeka in veliko nesrečo njegovo, saj je zato v spovednici, da rešuje potrte in skesane grešnike iz satanovih mrež, iz nevarnosti pekla in jih spravlja zopet na pravo pot.

“Tri srca poznam,” je zaklical nekoč sloveči pridigar P. Roh v Monakovem, “ki se jim ne gnusi nobena reč: srce telesnega zdravnika, ki se ne obrne od nobenega še tako priskutnega bolnika; srce matere, ki ji ni zoprna tudi najgrša gnojna rana njenega otroka; srce spovednika, ki se ne zgraža nad nobenim grešnikom, četudi bi bili njegovi grehi še tako številni in ostudni.” — Spovednik je namestnik Kristusov, ki je sočutno sprejemal skesane grešnike in jih potolažene odpuščal. Ženi, ki so jo zasle-

dili v zakonolomstvu in pripeljali k njemu, da bi jo obsodil in kaznoval, je rekel, ko jo je videl vso skrušeno: “Pojdi in nikar več ne greši!”

Neka bolj imenitna oseba se je sv. Francišku Sal. spovedala grehov, ki se jih je močno sramovala. Po spovedi vpraša svetnika, kaj bo sedaj mislil o toliki grešnici . . . “Nisi več grešnica; zdaj si svetnica in otrok božji. Grehov ni več in odpuščeni so ti, uničeni.”

* * *

Pred nekaj meseci je v neki radio-od-dajni postaji pripovedovala nam neznan športnica, kako se je spustila iz letala s padalom na zemljo. Ali se bo padalo odprlo pravočasno? Ali bo odpovedalo in bo bliskovito šinila na tla? In če se odpre, ali ni nevarnosti, da ga zračni tok in močan veter zanese na električno omrežje z visoko napetostjo, ali na globoko vodo, ali med vrhove drevja? Grenko prislužena slava!

Koliko je pa danes ljudi, ki se v dušnem oziru zanašajo na padalo, čem reči: na negotovost, ki se z njo tolažijo in motijo, češ, da se bodo že na zadnjo uro spovedali in svoje notranje zadeve v red spravili. Ali se bo padalo odprlo? . . . Ali imaš zagotovilo, da bo takrat duhovnik takoj pri roki? Ali se ne bojiš, da te bo bolezen tako zdelala in ti omračila ali oslabila razum, da boš za dobro spoved nesposoben? Ali ne vidiš, kako se ponavljajo smrtne nesreče, kako tega in onega sredi ceste, pri delu, v postelji zadene srčna kap, pa je koj po njem!?

In še besedo onim dobrim dušam, ki jim nezaupanje dela preglavice in težke ure, da iz spovedi ne srkajo ne medu ne tolažbe, ker sami sebe zbegavajo z nepotrebnimi strahovi in plašljivo negotovostjo.

Ljudje smo včasih čudne uganke. Ne-

kateri se za resnične tudi večje grehote kar nič ne brigajo in kljub dušnim bremenom brezskrbno žive, kot bi se ne bilo nič posebnega zgodilo; drugi pa se vznemirjajo in tresejo, četudi jim samo v malenkostnih stvareh kaj spodrsne. Mučijo se in vznemirjajo z mislijo, kot da so največji grešniki. Dvome si delajo o že opravljenih spovedih, če so se pač dovolj kesali, če jih je spovednik prav razumel, če ni kaj zaostalo itd. Delajo si težko vest včasih zaradi nepoučenosti, največkrat pa iz bolestone tenkovečnosti, ki je dostikrat posledica telesne slabosti, napačne odgoje, živčne razrvanosti, morda tudi prejšnjih zablod, dasi je bilo z dobro spovedjo že vse poravnano.

Res je: greh je najhujša nesreča. Toda o človeku, ki si prizadeva, da bi Boga res ljubil in mu je zato vsak tudi mali greh zoprn, moramo reči, da vedoma in prostovoljno ne bo izlepa žalil Boga.

BOŽJA NJIVA SMO

STARO narodno izročilo nam pripoveduje, da so naši davni očetje — izza prvih treh stoletij, odkar so se naselili po našem sedanjem ozemlju, do l. 800 — imenovali svoje tlačitelje Obre "pesoglavce". Imenovali so jih tako ne samo zato, ker so bili ti divjaki posebno grdega obraza, ampak tudi zato, ker so imeli baje take glave, da jih niso mogli izlepa kvišku obračati, marveč da so gledali največ samo predse po zemlji ali podse v zemljo. Najsi bo to tako ali tako, vsekako pa je res, da je imelo poganstvo vobče in da imajo žal še danes marsikateri moderni "pesoglavci" svojo dušo, svoje srce ponajveč obrnjeno v

zemljo, v uživanje čutnih dobrin, v ljudsko slavo in veljavo. Šele krščanstvo nam je dvignilo glave in nas navadilo gledati proti nebu, k Bogu in k čudovitim ciljem, ki jih je Bog postavil človeku. Res, čudoviti in visoki so ti cilji: Bogu samemu bodi človek podoben in najvišji in zadnji cilj človekov so sv. nebesa, kjer bo dosegel po "luči nebeške slave" svojo največjo bogopodobnost in svojo vsestransko vekotrajno blaženost. Le malo pod angeli, da, le malo pod samim Bogom je človekovo dostojanstvo, pravi sv. pismo. In cerkveni očetje ponavljajo pogosto, da smo poklicani zavzeti kdaj v nebesih mesta, ki so ostala prazna, potem ko je bil pahnjen iz njih Lucifer s svojimi angeli.

Ta čudovita resnica o naši bogopodobnosti, ta zapoved nad vsemi zapovedmi, da se moramo z vsemi močmi truditi za to bogopodobnost, mora biti zvezda vodnica za vsakega posameznega človeka. Za tem visokim ciljem morajo težiti neprestano naši starši in vzgojitelji pri vzgoji otrok in doraščajoče mladine, naši dušni pastirji pri duhovnem vodstvu svojih izročeni jim vernikov.

Res, visoki cilji! Z zgolj človeškimi močmi bi bili nedosegljivi, pač pa jih moremo doseči z vso gotovostjo z dejanjsko božjo milostjo. Ali ne samo s to, marveč nam je Bog tudi drugače položil v našo dušo vse potrebno, da moremo rasti naprej in naprej v to bogopodobnost. Mi smo kakor "božja njiva", pravi sv. apostol Pavel (I. Kor. 3, 9), vsa posejana z izbranim božjim semenjem, ki naj se z našim sodelovanjem razvije v našo bogopodobnost — in to bodi naš drugi dokaz, da smo vsi brez izjeme poklicani k popolnosti, da je neprestano teženje za popolnostjo prva,

najplemenitejša, najslajša in najvažnejša naloga vsakega in vsega človeškega življenja.

Le oglejmo si nekoliko to "božjo njivo" v človeški duši, pa se bomo o tem z lahkoto prepričali.

Bog nam je vtisnil v umno dušo naravni zakon. Pa ne samo tako, da bi spoznali, kaj je prav in kaj ne, ampak Bog nam je dal v dušo tudi neko naravno nagnjenje do izpopolnjevanja tega zakona in naravnih kreposti. To dvoje, to naravno spoznanje in nagnjenje, je prva setev božje roke v naših človeških dušah. Torej da bi Boga bolj in bolj spoznali, ga molili in spoštovali, mu bili hvaležni in ga do neke meje z naravnimi močmi ljubili — da bi ljubili bližnjega — da bi ljubili starše, jih spoštovali in jim bili pokorni — da bi bili zmerni, čisti, pravični, resnicoljubni itd. — za vse to nam Bog ni dal samo spoznanja, da mora biti tako in da je tako edino prav, ampak nam je vsejal v srce že tudi neko nagnjenje do vsega tega. Tako smo torej res "božja njiva", v katero je Bog vsejal to naravno spoznanje in nagnjenje kot samo pravo, zdravo, dobro in kleno zrnje. Vse to naj bi v nas raslo, se razvilo do popolnosti, tako da bi bili po vseh teh lastnosti duše Bogu bolj in bolj podobni. In četudi je sovražnik v to "božjo njivo" zatresel ljuljko — saj veš: takrat, ko je prevaril Adama in Evo v paradizu — četudi nam je z našo dušo, ki je ranjena in bolna od izvirnega greha, to delo zelo oteženo, smo in ostanemo vendar slejkoprej "božje njive", nasejane čez in čez z božjim semenjem.

Ali Bog nam je vsejal v dušo še drugih, še vse lepših in dragocenejših semen. Ko so te imeli pri krstu, je Sv. Duh božjo podobo v tebi, ki jo je izvirni

greh iz nje izbrisal, popolnoma prenovil: oblekel je tvojo duo v posvečujočo milost božjo, obenem pa jo je Duh Posvečevalec posejal in zasadil s semenom in s koreninicami vseh krščanskih kreposti in z vsemi svojimi darovi, ki jih zato imenujemo darove Sv. Duha. Tedaj si prejel vase seme sv. vere, krščanskega upanja, nadnaravne ljubezni do Boga in bližnjega, in semena vseh drugih kreposti. V kali, v semenju, v zametku je vsa ta druga nebeška setev že v duši otrokovi, ko ga od krsta neso. In kakor smo rekli o naravni božji setvi, da ti je Bog dal v srce tudi naravno nagnjenje do izpolnjevanja tega zakona, tako ti je dal pir sv. krstu v srce tudi neko nagnjenje do izpolnjevanja teh nadnaravnih krščanskih kreposti. --

Pa še en sejavec je, boljše sejavka, ki po božji zapovedi seje božje seme v tvoje srce — Jezusova cerkev na zemlji. Ta ti naprej in naprej pomaga, da bi bil dober obdelovalec te božje njive, naprej in naprej ti seje v srce seme božje besede, oznanjujoč ti vse, kar nam je Bog razodel, ti deli božjih milosti v zakramentih in sv. maši ter te vodi k božjemu studentu molitve.

Vidiš, takole si res po sami besedi svetega pisma prava "božja njiva".

Zdaj pa tole v premislek! Bog je vsako stvar zato ustvaril, da bi z nje odsevalo kolikor toliko te ali one božje lastnosti ali popolnosti. Na vseh drugih stvareh v vesoljstvu razen na človeku je pa ves ta odsvit božjih popolnosti, ki jih imajo stvari na sebi, že kar od Boga samega popolnoma narejen in vanje položen. Roža n. pr. se nič ne zaveda, nič ne preudarja, kako mora zeleneti, rasti in cvesti, da bo lepa, in ne dela nobenih trdnih sklepov: "Takole in takole bom." Vso rast vse cvetje in vso lepoto dela in

ji daje Bog sam, brez kakega njenega sodelovanja. Škrjanček in slavček nič ne vesta, kako je treba peti, da bo lepo, se nič ne vadita kakor kak operni pevec, da bi znaal peti kar umetneje — gostolita in drobolita svoje pesmi, kakor jih jima je Bog položil v grlo; žive orglice sta. Torej v drugih stvareh se odsvita toliko božjih popolnosti, kolikor jih je neskončno modri in vsemogočni Stvarnik vanje položil, in prav nič več, vse po naravi vsaktere, v ene več, v druge manj. Same niso nič pripomogle, da so po svoji naravi toliko in toliko lepe in popolne, in nič ne pripomagajo, ker nimajo ne uma ne svobodne volje.

Vse drugače pa je pri človeku. Bog mu tako rekoč govori: "Bogato sem nasejal tvojo dušo z naravnim in nadnaravnim semenjem, ki naj se razvije do popolnosti v podobnost z menoj. Ali vse to sem ti dal v kali, v semenu, toda dal sem ti tudi um in svobodno voljo, česar nima nobena druga stvar, da boš pri doseganju te bogopodobnosti tudi sam sodeloval. Vrtnar, delavec moraš biti, ki goji in obdeluje svoj vrt, svojo "božjo njivo". Tako pa, da boš s svojim svobodnim in radovoljnim sodelovanjem, česar ni zmožna nobena druga stvar, postal meni poodben, se boš odlikoval med vsemi drugimi stvarmi in boš zato meni najbolj v slavo in čast."

In še nekaj! V nas je vsejano namreč še drugo in drugačno seme — ljuljka! Še nekdo drugi je namreč hotel vtisniti svojo podobo v človeško dušo in tako izmaličiti božjo podobo v nas, hudi duh v paradižu. To hudičovo podobo je sprejel vase Adam, dokler je ni s pokoro popolnoma izbrisal iz sebe. In tako prinesemo mi vsi v svoji duši že z rojstvom pečat hudobnega duha na svet. Sv. krst nam sicer izbriše ta grdi pečat

iz duše, ali ljuljka zastrupljuje nagnjenje k slabemu, ostane v duši še tudi po odpuščenem izvirnem grehu. Torej je treba, da postanemo zopet čez in čez božja podoba, ruvati pred vsem to peklenko ljuljko iz srca. To se pravi mrtviti starega Adama v nas — in nobena zver ni tako trdoživa kot je stari Adam v človeku! — to se pravi klesati živo srce, da izklešemo iz sebe podobo božjo. Seveda takole dolbsti in vrtati v živo srce, to je huda stvar, to boli, zelo boli. Le pomisli, če si iz vinskih krajev, kakšen jok bi se slišal pri vas, kadar bi trto obrezovali, če bi trta kaj čutila! In če bi zemlja čutila, kakšen jok in stok bi bil vselej, kadar bi jo orali ali kaj kopali, ruvali iz nje! Ali nič ne pomaga: plevel, osat, trnje, ljuljka mora iz božje njive, da bo mogla rasti pšenica, da se bo moglo razviti cvetje krščanskih kreposti. D. A. Z.

O HRENU IN JEZIKU

MED drugim zelenjem je oživel in ozelenel zdaj po naših vrtih, njihvah in povsod, kjer je vsajeno, tudi hren. Čudne lastnosti ima ta koren! Če ga uživaš, takoj čutiš, kako je "hud", kako peče in kako gre v glavo, v nos, v oči, da ti stopijo vanje solze. Odkod pa ima hren to moč? Dobro vemo, da od premodrega in dobrotnega Stvarnika. Hudomušen nagajivec si je pa izmislil pravljico, da je enkrat sv. Peter vsadil v zemljo — ženski jezik, in iz tega da je zrastel hren. Toda tej pravljici se takoj pozna, da jo je izkuhal sin očeta Adama, ki je hotel vse jezične grehe ravnotako Evinim hčeram naprtiti, ka-

kor je Adam že v paradizu vso krivdo na Evo zvrčal, češ, žena me je zapeljala. Ne tako, ampak vsakega človeka jezik, najsi se obrača v ženski jezik, in iz tega da je zrasel hren, poln goresti in gorjuposti. To nam potrjuje samo sv. pismo ki pravi (Jak. 3, 8): "Jezika noben človek ne more ukrotiti." Da je pa res pravi hren in še hujši kot najhujši hren, nam pa tudi potrjuje sv. pismo (Jak. 3, 5; 3, 6; 3, 8): "Jezik je sicer majhen ud, in vendar velike reči napravi. Glejte, majhen ogenj velik gozd zažge; tudi jezik je ogenj, vesoljnost hudobije. Jezik je postavljen med našimi udi, ki ognuša vse telo in, vnet od pekla, zažiga tek našega življenja . . . Nepokojna hudoba je, poln smrtnega strupa." Hej, taka je hvala, ki jo poje jeziku sv. pismo! Res, anarhist prve vrste in prave sorte je neukročen jezik. Zato nam pa sv. pismo tudi čisto naravnost pove (Jak. 1, 26): "Ako pa kdo meni, da je pobožen, pa svojega jezika ne brzda, temveč (s takim mnenjem) zapeljuje svoje srce (vara sam sebe), je prazna njegova pobožnost."

Če hočemo jezik ukrotiti, mu moramo dobro vedeti njegove navadice, če ga hočemo ozdraviti strupa, moramo vedeti, kje da mu ta strup tiči; če ga hočemo izpreobrniti, moramo to "vesoljnost hudobije" skozi in skozi spoznati.

Nekatere navade neukročenega jezika, kakor opravljalnost, lažnjivost, obrekljivost, podpihovanje, ropotanje in govorjenje v jezi, bogokletstvo, preklinjevanje, vse te reči so tako očitne, da vemo zanje že iz katekizma in krščanskega nauka. Zato pa o njih tu ne bomo posebej govorili; tu hočemo opozoriti le na nekaj bolj skritega, ki se skriva v našem jeziku.

Včasih ima jezik to lastnost, da se

grozno rad vrti in obrača. Ponekod pravijo takemu človeku, da je izpodrezanega jezika, drugod pa pravijo taki lastnosti klepetavost in takemu jeziku naravnost klepetec. — Klepetavost je znamenje razmišljenega duha in praznega srca, ali pa se na njej duh raztrese in srce izprazni. Pravijo, da se konec jezika rado spotika, in pa, da kdor veliko govori, veliko ve ali pa veliko laže. Pazi, da se ti to-le poslednje večkrat ne pripeti, če boš pregostih besedi. Goto, če ti je treba razvedrila, ali če te ljubezen veže, da ga nudiš drugim, bodi v pošteni družbi rad vesel in zgovoren, ali vendar — pazi! Drugače pa bodi velik prijatelj in gojitelj molčečnosti. Molčečnost ohrani srce in duha v zbranosti.

S klepetavim jezikom je pa v bližnji žlahti prepirljiv jezik. Nekoč je srečal puščavnik drugega puščavnika in mu rekel: "To, povej no, kaj pa se to pravi: prepirati se? Kako se pa ljudje pravzaprav prepirajo? — O, kaj še tega ne veš? odgovori drugi. To ti pa čisto lahko pokažem. Vidiš tukaj-le ta-le kos opeke! In zdaj pazi! Jaz rečem: Ta opeka je moja! Ti moraš pa reči: Ni res, moja je! Razumeš! Torej začniva: Ta opeka je moja! Puščavnik na te glasno in krepko izgovorjene besede začudeno pogleda najprej opeko, potlej tovariša, malo pomolči in nato pravi: I, če je tvoja, jo pa vzemi! — In konec je bil prepira, ki se pravzaprav še začel ni.

Kedar gre samo za kos opeke, za čisto nevažne stvari, tedaj nikoli nič ne ugovarjaj. Saj je vse eno, ali misli kdo o takih rečeh tako ali tako. Če so pa reči večjega pomena, mirno in stvarno povej svoje mnenje, potem pa pusti, naj drugi sodijo o tem, kakor hočejo. Samo kadar je res nujno potrebno, resnici in pravici pripomoči do veljave, ne odne-

haj, toda govori vedno le stvarno, prijazno, brez žaljivih besedi in mirno, da ne bi se razvnel. Drugače prepirljivost in pregovarjanje vedno krši krščansko ljubezen in najboljši prepirljivost ni nič vreden; prepirljivost je vedno znamenje trmastosti, kolikor toliko prevzetne in malomodre glave.

Še z drugih jezikov pa najraje doni pesem o samem sebi, kaj da človek vse zna, kaj in koliko dela, kako dobro in pametno in veleprebrisanost in duhovito da smo to ali ono stvar mislili, povedali, svetovali, izvršili, kako so se nam drugi čudili, kako priljubljeni da smo, sploh na druge nadkriljujemo kakor vaški turen slamnate kočice. — Dragi bralec, tak jezik je po navadi točen kazalec na uri — napuha. Pravilo: O drugih govori zmeraj le dobro, o sebi pa ničesar, nič dobrega in nič slabega, če nimaš pametnih razlogov za drugačno ravnanje. Če tudi kaj slabega govoriš o samem sebi — bodi oprezen: le prebrad se pod tem skriva svetohlinec napuh, ki bi rad veljal za ponižnega.

Če drugič udari jezik na malo drugačne strune: ne govori ravno sam o sebi, ali vse svoje besede navlašč tako postavlja, da more vsakdo, ki ni čisto "zarukan", lahko razbrati, kako veljavni, modri, učeni, prebrisani in duhoviti da smo. — In zopet je jezik kazalec, ki kaže na — napuh.

Še v drugih slučajih jezik, oziroma lastnik jezika, dobro ve, da nima v srcu bogvekaj ponižnosti, preprostosti, pobožnosti itd., toda z jezika se cede same ponižne, otroško-preproste, same medene in pobožne besede. — Tu je pa jezik kazalec na uri — hinavščine.

S tem stricem v najbližnjem sorodstvu je pa priliznjen jezik. V obraz človeka hvali in hvali in mu na vse mogoče

načine dvori in laže, sam zase in pred drugimi ga pa morebiti z oslom zmerja in zasmehuje. To je pa mačka, ki od spredaj liže, od zadaj pa praska: fej te bodi!

Mačka, ki od spredaj in od zadaj praska, je pa jezik-presojevavec, ki ima to čudno navado, da vse, kar vidi na drugih, nemilo presoja — ogrski Slovenci pravijo: ocenjava — in rad obsodja. Povsod vidi kaj slabega in neumnega in neusmiljeno vihti bič presojevanja čez vse, kar ni sam storil ali umislil. — Tak jezik je očiten kazalec, da v srcu takega človeka ni ne dosti ljubezni ne dosti ponižnosti, in kjer razum gleda skozi naočnike napuha in trdosrčnosti, ne sodi po pravici in resnici. Zato so pa sodbe takih trdosrčnih presojevavcev kaj radi nesresnične in krivične, dasi si sami mislijo, da so nezmotljive.

A. Z.

"S KAPLJO MEDU..."

KAKO v nekaterih ljudeh kipi in vre kakor v kotlu, pa se jim kljub jezi in nevolji ne sponese, če si tudi lase pulijo z glave, ko hočejo odpraviti napake in slabosti kake nerode. Mislijo namreč, da bodo uspeli in bližnjega spravili na pravo pot, če izbruhajo iz sebe cele litanije kletvic, če ga obsipajo s ploho osoljenih psov in izbranih priimkov, če ga zmerjajo kakor cigana. Pozablja jo namreč, da človeško srce ni kakor kremenec, pa tudi ne kakor kepa svinca, marveč nekaj prav nežnega in občutljivega. Kdor hoče na njem kaj popravljati, ne sme udrihati nanj s kovaškim kladivom.

Posnemati mora zlatarja in jemati v roke tenko kladivce, nežne klešče in plice; le tako bo spremenil človeško srce v umetnino.

Poznam pa nekoga, ki je to stvar še vse drugače razumel. Kako je naredil, tega seveda ne moreš uganiti, če se stokrat na glavo postaviš. Zato ti bom pa jaz povedal in razodel.

Ta nekdo ni bil nihče drugi kot sveti Frančišek Saleški. Pa me hočeš koj zavrniti, češ, ja ta je bil pa svetnik; tega pač ne morem posnemati. Toda le počasi. Frančišek je bil človek kakor mi; a znal se je premagovati, krotiti, znal je biti ponižen in potrpežljiv; to in še marsikaj mu je pripomoglo, da je postal svetnik. Imel je sveti Frančišek kot škof hišnega slugo, ki pa ni bil svetnik. Seveda ne smeš tega škofovskega postrežnika takoj obsoditi, kakor kakšnega nepridiprava ali zagovedneža in lopova, kakršnega sto milj daleč naokrog ne bi mogli najti. Tak ni bil. Nasprotno: srčno blaga duša je bil, pridno je opravljal svojo službo; srce njegovo je bilo mehko ko sirovo maslo in nežno ko baržun. Toda v tem srcu je tičala žejna duša, in to je bila njegova glavna napaka.

Da, da, žejna duša! To je križ in nesreča, ki se oprime tudi danes tega ali onega sicer blagega človeka, da ga docela zmaliči, potere in pritira v neprijetno zagato, v jarek, v brezno. Bolj ko se kaka duša namaka v alkoholni mokroti, bolj postane suha in luknjičasta kakor rešeto. Vlij vanjo kolikor hočeš, nič ne zaleže.

Tako je bilo tudi s služabnikom svetega škofa Frančiška Saleškega. Kakor hitro je ta nesrečni sluga kje zavalhal kaj od vina, je bil že izgubljen. Poiskal je vsako priliko in pazil, kakor mi-

ška na svojo luknjico, kje bi se dalo kaj prišeškati, da bi se grlo pošteno izplaknilo. In tako se je nemalokrat zgodilo, da so bile steklenice prazne, sluga pa poln, nakajen in židane volje, kakor da se ves svet okoli njega suče.

Napačno bi sodili, če bi mislili, da škof za to ni vedel; saj škof ne opazi le črnih oblakov na nebu in žarečih sončnih žarkov, marveč pogleda tudi malce v globino duše. Svojega služabnika je pa tako temeljito poznal, kakor svoj žep; njegova slaba stran mu je bila kakor odprta knjiga, kjer je mogel vsak dan brati, kolikor je hotel, dostikrat več ko preveč, zlasti če je bilo z vinsko tinto zabeleženo, da se ga je zopet nasrkal.

Tako je pač prišlo, da je imel škof z žejnim slugo neprijetnosti. Kaj je pomagalo, če je svaril: "Martin, pusti pijačo; tega ne morem več trpeti!" Martin je obljubljal: "Gotovo, milostljivi gospod, vinu se bom odpovedal!"

Pa se je nudila zopet zapeljiva prilika, grlo se je oglašalo; kako, da ne bi smel jezika vsaj malo pomazati. Ali "iz malega raste veliko"! Ni imel moči, da bi ostal mož beseda.

Če bi se bilo to ponavljalo enkrat, dvakrat, bi se moglo eno oko še zatisniti, posebno ker je po padcu Martin objokoval in sklepal in prosil odpuščanja.

Pa Martin je bil pač Martin; pivska strast se ga je tako oprijela, da sebe ni imel več v oblasti. Dobri škof ni nehal učiti in svariti; vsa sredstva je porabil, da bi Martin ne propadel. Toda ne zlepa ne zgrda ni nič opravil. Šepetal mu je tiho na uho, zagrmel je ostro in resno; svaril, pretil, obljubljal — vse zaman. Zdelo se je, da bi se dalo prej morje izsušiti, kakor Martin spreobrniti.

Gotovo si misliš: No, jaz bi ga že izmodril. Kratkotomalo bi ga zapodil in

na suho postavil. Potem pa naj bi pre-mišljeval, kaj je bolje: ali biti škofov služabnik v časti in z dobrim imenom, ali potikati se po prašni cesti in družiti se z razcapanimi jerušarji.

To bi se bilo lahko brez krivice stori-lo in škof bi dobil drugega, zvestega služabnika, cesta pa enega pijančka več. To pa je hotel škof preprečiti; saj je predvsem mislil na dušo svojega ubogega Martina.

In tako je čakal v svoji milini in po-trpežljivosti, da bi se pokazala primer-na ura, ko bo mogel svojega slugo zares spreobrniti.

Ko v krščanski družini odmolijo ve-čerino molitev, se odpravljajo brž vsi, da poiščejo svoja gnezdeca za odpoči-tek. To je v redu. In ko je v škofovi kapeli služabništvo svetega Frančiška Saleškega opravilo skupno večerno po-božnost, bi bilo tudi v redu, če bi se vsi podali k počitku. Saj so to tudi storili, pa ne vsi. Dva sta ostala pokonci: Mar-tin in njegova strašna žeja. Ta dva se še nista mogla odločiti za spanje. In kdo je bil kriv? Nihče drugi, kot pivnica v bližini.

Tako se splazi Martin pri vratih, za-daj za poslopjem na prosto, tiho, ne-opazno, da bi šel "zdravit" alkoholno bolezen. Vse se mu zdi tako lepo ure-jeno: noč je dolga, škof že spi, vrata v ozadju so nezaklenjena. Martin gasi že-jo, izpije kupico vina, pa še eno in zopet eno in še in še, dokler se ga ni dodobra naluckal.

Polnoč je. Krčmar šteje denarce, Mar-tin se pa ziblje domov, češ, palačo že najdem, zadnja vrata tudi, potem pa ti-ho v sobo in pod odejo. Toda to pot se račun ni prav tako iztekel. Vratca so zaprta. To je naredil kuhar. Martin po-skuša, pritiska z rokami, z glavo, z živo-

tom. Na glavi začuti že dve bunki. Sun-ki z nogami so odmevali v tiho noč, od-prli pa vrat niso.

V svoji vrtoglavosti se Martin glasno zasmije in se skuša nasloniti; pri tem se pa zlekne na tla kakor je dolg in ši-rok — in zaspi, ne meneč se za ves svet.

Nočni ropot je pa zbudil pozornost škofa, ki je bil še v svoji delovni sobi, klečal in molil. Sumnja, da utegne biti Martin kalilec nočnega miru in počitka, je bila upravičena in kmalu potrjena. S krvavečim srcem je šel škof po stopni-cah do zadnjih vrat, kjer najde služab-nika — na tleh. Alkohol je Martina docela zmagal. Če si že kdaj videl pi-janca na tleh, si lahko sam predočuješ ta žalostni prizor.

In kaj stori škof?

Pripogne se, ne črhne besedice, dvig-ne Maritna rahlo nakvišku, pa ga nese po stopnicah. Ne vrže ga v kot, marveč položi ga v škofovski sobi na svojo last-no posteljo. Nato moli nad njim, ga blagoslovi, želeč mu na tihem lahko noč! Zdaj zapusti po prstih spalnico prav ka-kor skrbna mati, ki se boji, da ne bi pre-dramila svojega ljubljenega otročiča. Ta noč je privoščila svetemu škofu v pi-salni sobi malo, malo počitka.

Kmalu se je jelo svitati; sonce je pri-plavalo na obzorje in budilo pridne lju-di na delo. Tudi sveti škof je že opravil svojo jutrnjo pobožnost in bil že v pisar-ni pri rednem delu. Le eden v njegovi palači še ni bil pokonci: Martin je še ves pokopan v trdo spanje. Ni ga zdramilo ne toplo sonce, ne dnevni šum. Spal je spanje pravičnega, ne — spanje alko-holovega sužnja; hropel in smrčal je kakor vulkan.

Končno se jame stegovati, začne zdi-hovati, zehati in stokati. Z obema ro-kama si mane oči in se ne more prav za-

vedeti. Odpre veke, otepa s trepalnicami in dvoje zardelih oči išče jutranje svetlobe. Kakšna pa je danes njegova soba? Ali se mu sanja? Ali je doma? Vse mu je uganka. Za božjo voljo, Martine, kaj pa se je zgodilo? Zakaj pa odpiraš oči in buliš, kakor bi bilo peklo odprto pred teboj?

Da, da, Martine. Resnica je! V škofovi spalnici si in v škofovi postelji. Vročina ga spreletava, pot ga poliva. Kaj sedaj? Kakor bi trenil je na nogah. Premišlja, kako so se vrstili dogodki sinočnega večera: Večerna molitev, zadnja vratca, krčma, vino, potem pa . . . Kako je mogel zabresti v škofovo sobo? Sklepa, sklepa, pa pravilno: škof je pobral pijanca, ga nesel na svojo lastno posteljo, molil nad njim; da, dobri, usmiljeni škof! Noge so mu odpovedale. Zbere se, odpre vrata in vidi svojega gospoda in škofa pri delu ob pisalniku. Zgrudi se na kolena in prosi iskreno odpuščenja. Zaresno in zatrdno se tudi zaveže, da se ne bo nikdar več opijanil. Bil je spreobrnjen in tudi ostal mož beseda.

In kdo je bil njegov rešitelj?

Sv. Frančišek Saleški, ki je zatrjeval: "Z eno kapljico medu se ujame več muh, ko s celim sodom octa."

DUHOVNA PRAVILA

Vse dobro prihaja od Gospoda po njegovi volji; in tisti, ki dobro prinašajo, so božji strežniki.

Če je srce vdano nasladam, se porajajo pogubne misli, in v dimu spoznamo v njem ležeče gorivo.

Če se postaviš v grešno priložnost, ne govori: "Ne bo me premagala." V koli-

kor si namreč v njej, v toliko si že premagan.

Greh je kakor gosto spletena mreža: kdor se nekoliko vanjo zaplete, pa se za to ne zmeni, se popolnoma omreži.

Tako treba sovražiti lakomnost in ničemurnost in uživanje kakor mater pregreh in mačeho čednosti.

Zato se nam je velelo, ne ljubiti sveta in tega, kar je na svetu (1 Jan. 2, 15). To pa se je reklo, ne da bi božje stvari po svoji volji sovražili, ampak da bi vzroke onih treh strasti odsekali.

Nobeden, kateri se za Boga vojskuje, pravi apostol (2 Tim. 2, 4), se ne zapleta v opravila vsakdanjega življenja. Kdor namreč hoče, zapleten v ta opravila, premagati svoje strasti, je podoben človeku, ki ogenj gasi s plevami.

Če je kdo očitno grešil in ni delal pokore, pa vendar do smrti ni nič trpel, bodi uverjen, da bo njegova sodba tam brez usmiljenja.

Kdor iz srca moli, prenese, kar ga zadene; kdor pa krivice ne more pozabiti, se še ni naučil odkritosrčno moliti.

Če trpiš od koga škodo ali sramoto ali preganjanje, ne misli na sedanost, marveč pričakuj prihodnosti; našel boš, da ti je pripomogel do mnogih dobrin, ne le v sedanjem času, ampak tudi v prihodnjem.

V nadlogi se zavedaj, da pride nadloga po božji previdnosti; če ta misel tolaži nadlogo, postane prijetna.

Neki imenujejo razumne tiste, ki znajo presojeti čutne stvari. Toda zares razumni so tisti, ki obvladajo lastne želje.

Bog presoja dejanja po namenih:

Opat Elija je rekel: "Treh trenutkov se bojim: ko se bo duša ločila od telesa, ko bo stopila pred Boga in ko se bo izrekla sodba nad njo."

TONČE S SLOMA

ZGODOVINSKA POVEST

Spisal P. Bernard Ambrožič

(Nadaljevanje.)

DEVETNAJSTO POGLAVE: ROŽE CVETO MIMO
OČETA MARKA.

TAKO je Slom ves prazničen pričakoval celjskih počitnic in Tonča. Glas o velikem pričakovanju na Slomu se je raznesel po fari. Ponikovski svet je z nekim iznenađenjem dvignil glavo in nastavljal ušesa. Čemu ravno letos tako slovenso pričakovanje? Pa le tu pa tam je padla zbadljiva beseda o slomskem bahaštvu, večinoma so ljudje čutili s Slomom. Njegov ugled je bil še na višku in v njem se je dvigal Tonče-dijak. Slovesno pričakovanje je bilo nalezljivo. Kakor da ima Slomšakov študent že to leto novo mašo zapeti.

Še stari čepe se je ob teh govoricah živo domislil, da je imel Tonča od nekaj rad. Da ga je od blizu spoznal šele tisti dan, ko sta bila skupaj pri padarju v šentjurju, na to je mož čisto pozabil. Ampak od tedaj se je starec čudno pomladil in bil bolj čvrst ko poprej, le skoraj pootročil se je. Pozimi je sicer prestal dosti gladu, ko je pa bila nadloga mimo, se je hitro popravil. Z velikim ponosom je pripovedoval, kako je rešil iz lanske neletine dva panja čebel, ki mu letos skoraj čudeže delata. Vse-naokoli so stali čebelnjaki prazni in mrtvi. Ko se je razvnel za Slomšakovega dijaka, ni mogel pokazati svoje posebne naklonjenosti do njega na bolj veljaven način, kot da je sklenil in tudi z besedo obljubil: Ko bom izpodrezoval čebelam, pošljem fantu na Slom najlepši sat medene sladkosti . . .

Končno je Tonče prišel in se takoj uživel v novē mikavnosti Sloma. Saj drugače ni bilo niti mogoče. Vsak domačih mu je skušal po svoje dopovedati, da se je Slom le radi njega tako lepo oblekel. In nobene sence nesloge ali nesporazuma ni bilo opaziti med njimi. Micika ni imela v očeh najmanjše sence, ko je pogledovala na Nežico. Uršika ni nič bevskala na Jožeka. Oče Marko je bil mehak kot velikonočni kolač rajne matere, pa je imel vendar gospodarsko in odločilno besedo.

Ko se je Tonče razgledal po prenovljeni domačiji in se nahvalil nad prijetnostjo sobice, ki so mu jo priredili za stanovanje, so mu začeli točko za točko odkrivati načrte za njegove počitnice. Dijak je sedel pri malici, poslušal in kimal, da bo vse tako prav. Oče Marko je besede previdno postavljaj, kakor da ne prihajajo iz

KRIŽEM KRALJESTVA KRIŽA

P. B.

“POHVALA SV. KRIŽU”
je naslov zadnji Slomsko-
vi pesmi, ki jo je malo pred
smrtjo vpisal v spominsko
knjigo cerkve sv. Križa pri
Belih Vodah. Vredno je, da
jo prepíšemo:

O križ! na visoko postavljen
zastava premage nam si!
Visoko nam bodi pozdrav-
ljen,
zaupanje naše si ti.

Zastonj krivoverci trušijo
in škripljejo s svojimi zobmi:
kristjani le k tebi hitijo,
Slovencev zaupanje si.

Hudobni se tebe bojijo
in vrag te od nekaj črti,
pa verni se te veselijo,
brez križa zveličanja ni.

Na gori bandero častito
v doline globoko glediš,
sovražnikom svojim srdito
se š'roko po svetu smejiš.

Držimo se svetega križa,
ker križ nam nebesa odpre.
Svet križ nas nebesom pri-
bliža,
le s križem v nebesa se gre.

Ta zadnja Slomškova pesem
nam prihaja na misel, ko
beremo, da so na Sloven-
skem pod najnovejšo
vlado sneli križ v šolah in ga
nadomestili s Titovo sliko . . .
Ali torej danes ne velja več,
kar poje Slomšek: Sloven-
cem zaupanje si — križ?
Brez dvoma za mnoge tisoče
velja še isto. Toda čim manj

njega, ampak jih bere zapisane v dijakovih mislih.

“Vidiš, letos je pa Bog drugače poskrbel za tvoje počitniške tedne. Imaš sam zase čeden kotiček na Slomu in je vse kaj drugega kot puste sobe v mračnem farovžu. In po naših poljih in njivah je sonce kar razlito da se vsa Slomškovina koplje v njem. Tudi zdravega dela ne manjka. Poprijel boš z nami in dobil barvo. Tudi tebi je treba nekaj rož na lice. Mesto ti hoče izpiti kri, Slom ti jo vrne.”

Drugi so s svojimi domislicami podpirali Markovo misel. Jožek je hitel praviti, da bodo gospod provizor letos odložili šolo na pozno jesen. Blaže se danes ni nič namrdnil ob tej sreči Slomšakovega neprijatelja šole. Nežica je vprašala, če je Tonče prinesel s seboj dosti lepih pravljič. Dijak je z nasmehom prikimal. Mala dva nista nič govorila, samo smešila sta se v občni sreči in nista odmaknila oči od dijaka.

Oče Marko je bil zadovoljen z dijakovo vdanostjo in z vedenjem domačih, le eno tiho skrb je še imel sam pri sebi. Misli so mu uhajale na provizorja. Če ne bo dobri mož posegel vmes in speljal Markovo vodo drugam? Slomšak se je domislil, da bo najbolje, če sam uredi tudi glede drugih študentovih potreb, preden bi imel duhovni kaj ugovarjati.

“Seve, k maši boš šel vsako jutro, toliko te poznam. Tudi enega ali drugega od teh tu vzameš s seboj. S teboj pojde vsak rad, sami od sebe se ne spravijo lahko. Čez dan boš lepo naš in se nas boš privadil. Za pravljičice in podobne marnje, ki jih Nežica hoče, se bo tudi našlo časa dovolj. Dekle misli, da je vse pravljičica, kar je v bukvah zapisano in kar se godi kilometer od Sloma. No, to pa tudi vem, da boš sam zase še med počitnicami silil v bukve. Bomo že naredili.”

Pol prizanesljivo, pol prezirljivo se je nasmejal in pazil, kaj bo Tonče napravil na njegovo nagajivo opazko. Dijak je povesel oči, pa jih takoj dvignil k očetu, kot bi se pripravljali, da odbije očitek.

“Saj nič ne rečem”, je zamahnil Marko. Dijakov odločni pogled mu ni bil neugoden, čeravno bi rajši videl, da bi se Tonče dosti manj zanimal za knjige.

Nežici se je zdelo, da je treba Tonču na pomoč.

“Pa kako naj bi študent ne silil v knjige!”

“Hm, ti seveda zmeron s Tončem držiš! Ti bi mu še skrila vile in grablje in koso! Boš že doznala počasi, da se s samimi pravljičami nikamor ne pride. Posebno na kmetih ne.”

Delal se je, da le draži, pa je vendar govoril bolj zares ko za šalo. Nežica se je našobila in oprezovala na Markovem obrazu, koliko sme reči v odgovor. Pa se ji je zdelo, da je lahko nekoliko drzna.

bodo imeli prilike, da se ozirajo na podobo križa na javnih prostorih, toliko bolj se bodo oklepali križa, ki jih obiskuje v obliki trpljenja. Tega imajo zdaj naši rojaki doma več ko zvrhano mero. Molimo zanje, da bi ga prenašali vdani v božjo voljo in živo zavestjo, da “le s križem v nebesa se gre.”

V “Ameriški Domovini” so bila brati še druga žalostna poročila iz stare domovine poleg pisma FATHERA Baznika, ki ga lahko čitate v tej številki na drugem mestu. Mnogo tisočev slovenskih ljudi je zbežalo v tujino, preden so Slovenijo osvojili partizani. Vse od začetka so bili ti begunci proti komunizmu, zato so si jih komunisti zapisali na smrtno listo. Sedaj se siromaki potikajo po obmejnih krajih Avstrije in Italije ter uživajo vse bridkosti beguncev. Nekateri od teh so se že oglasili svojim sorodnikom tukaj in v njihovih pismih smo brali o strahotah pod komunističnim režimom. Gotovo bo kmalu še več takih poročil prišlo do nas.

Komunistični režim v Sloveniji je seveda vse te begunce razgla sil za izdajalce. Bežali so, trdijo, ker imajo slabo vest... Seveda so imeli slabo vest, pa ne pred Bogom, ampak pred komunisti. Saj so vedeli, da so jih komunisti že tri leta poprej obsodili na smrt, ker so se pokazali kot odločni nasprotniki komunizma. S tem, da so bežali, pač niso prav nič “do-

“Ničesar ne bom skrivala pred njim. Poznam jaz našega Tonča! Da bi mu le vi knjig ne skrivali!”

Slomšaku je bila njena jezica všeč. Dokler se dekle vleče za Tonča, vse dobro! Privzdignil je klobuk in si pogladil lase. Zresnil se je in povedal:

“Da ne bo kaj narobe, se kar danes do konca pomenimo. Tonču damo mi kmetje prosto vsak torek in petek popoldne, da lahko gre takoj po južini na svoj ljubi hrib sv. Ožbolta in dela gori, kar hoče. Pričakovali ga bomo šele z nočjo vred.”

Dijak je svetlo pogledal in hvaležnost se mu je brala v očeh. Vsa dobra volja se je vrnila Marku.

“Kdor je za to, naj dvigne roko”, je igral Slomšak predsednika na občinski seji. V hipu so bile vse roke kvišku. Tonče je dvignil obe, potem se je sklonil in objel Tinča in Lučko.

“Soglasno sprejeto”, je Marko še dalje igral. “Drži kot pribito. Da mi pozneje nihče ne prelomi besede! Ti, Tonče, pa pojdi zdaj pozdravit gospoda v farovž in vse lepo povej, kako smo sklenili. Jutri pričnemo. Hočem reči, takoj zdajle pričnemo. Dosti smo se zamudili, zdaj pa vsak na svoje delo!”

In je še s tem izrazil dobro voljo, da je pihnil mednje v največje veselje Tinča in Lučke. Vrešče so se brž razkropili. Mala dva sta spremila dijaka do ovinka, odkoder se je še videl Slom.

* * *

In res je bilo potem vse tako, kot so se bili dogovorili. Tonče se je v kratkem čisto pokmetil in dobival barvo. Nežica si je bila zapomnila izraz očeta Marka, da je tudi Tonču treba nekaj rož na lice. Vsak dan mu je povedala, koliko jih že cvete. In s svojimi se je postavljala pred njim. Dijak se je čutil popolnoma doma in pri vsakem delu je rad poprijemal. Njegov zgled je vlekel druge za sabo. Še Jožek je postal izvrstna delovna moč, je hvalil oče Marko, da si niti Blaže ni upal ugovarjati. Nežica je znala poskrbeti, da se je čas za pravljice dostikrat našel. Še Marko jih je včasih z zanimanjem poslušal in ni nič več zabavljal. Bolj ko pravljice in vse, kar je krila ta beseda na Slomu, mu je bilo povšeči, da je bila deklica tako rada ob Tonču in in se fant ni ogibal njene bližine. Ob torkih in petkih popoldne je bilo dolgčas na Slomu in nihče ga ni tako čutil kot Nežica in — sam oče Marko.

Nihče bi ne bil pričakoval tako naglega konca temu idiličnemu življenju pod pokroviteljstvom Marko Slomšaka. Ko bi bil stari čepe slutil, kakšno razočaranje bo povzročil njegov med celemu Slomu, gotovo bi bil preklical oblubo. In kako naj bi bil naprej vedel Slomšak, da bo nedolžen sat čepetovega medu preokrenil ves potek

kazali”, da so — izdajalci. Popolnoma prav je zapisal kanonik Oman v Ameriški Domovini: Potem so bili tudi Jezus, Marija in Jožef izdajalci, ko so bežali pred Herodom v tujino . . . In resnično so bili tudi ti trije — izdajalci, seveda le v Herodovih očeh. Saj je bilo Herodovo preganjanje božjega Deteta “politično” preganjanje, ker se je Herod bal za svojo vladarsko moč.

Tudi milostna podoba MARIJE POMAGAJ z Brezij

je zopet — begunka. Z grozo je poročal naš list pred štirimi leti, da so Nemci zaprli Brezje in Slovenci spravili milostno podobo na varno — v tujino. Pozneje, kolikor vemo, je prišla nazaj v domovino, ne sicer na Brezje, pač pa menda v Ljubljano. Vsakdo je pričakoval, da bo šla Marija Pomagaj nazaj na svoje mesto na Brezje po odhodu brezdušnih nacistov. Zdaj beremo, da so jo ljubljanski begunci vzeli s seboj in jo imajo pri sebi v nekem taborišču na Laškem. Pravijo, da je tam z drugimi begunci vred kakih 100 slovenskih duhovnikov. Čudno se nam je zdelo sprva, zakaj je bilo treba, da so vzeli s seboj v tujino milostno podobo z Brezij. Saj smo slišali polno lepih besed o raznih svoboščinah pod novo “demokratsko” vlado v Sloveniji. Mislil bi človek, da bo tedaj, če je res toliko svobode tam, Marija Pomagaj brez skrbi šla nazaj na Brezje. Odgovor na te pomisleke smo dobili v pismu Fathra Baznika

Slomove zgodovine? Pa se je vendar zgodilo.

Bil je terek popoldne v četrtem tednu počitnic. Dijak je bil takoj po južini odšel s knjigo pod pazduho na svoj dovoljeni izlet. Med potjo je stopil k mežnarju sv. Ožbolta, kakor je bila že njegova navada, in si je vzela ključ od cerkvenih vrat. Kakor druge take popoldneve, je tudi danes prebil nekaj časa v cerkvi, nekaj pa na bregovih ob njej, se sprehajal ali pa sedel v travi in bral.

Doma na Slomu so tisto popoldne mlatili. Vsi so bili blizu doma. Sredi veseloga "pika-poka" jih je presenetil stari čepe, ki je sam osebno prinesel obljubljeni sat. Skrbno ga je bil zavil v sočne liste zeljnate glave in ga držal v lončeni skledi. Svoj čudoviti dar je hotel dati dijaku naravnost v roke. Zelo je bil razočaran, ko fanta ni našel doma. No, do večera vseeno ne kaže čakati in v breg k sv. Ožboltu je za starca preveč. Naj spravijo med in ga mu dajo zvečer. Bosta pa z dijakom v nedeljo pri cerkvi kakšno pametno rekla.

To željo je pa imel stari čebelar, da bi Slomšakovi vpričo njega pregledali krasni izdelek njegovih čebel in povedali, kako strašno jim je všeč. Obsedel je na podovem pragu in začel odvijati težki sat. Vsi so morali priti in gledati, kako se je sladka tekočina leno razlivala po zeljnatih listih, pa tudi po prstih čepetove roke. Sline so se jim delale v ustih, ko si je čepe oblizoval prste, pa zraven zabičaval, da mora sat nedotaknjen počakati Tonča. Če bo fant sam komu kaj odstopil, tisto bo prav.

Nalašč so ga dražili, naj le pusti in odide, bodo že vse sami pojedli. Nezaupno se je oziral po njih in z očmi klical na pomoč veljavo očeta Marka. Tedaj je pristopila teta Polona in segla po skledi.

"Meni boš ja zaupal, čepe. Spravim mu med, da ga največji tihotapec ne najde."

Zakaj je morala ravno takrat udariti v Marka usodna domislica? Pozneje si je seveda dejal, da ni bilo dobro, ko je gnal svoj "načrt" k uresničenju čez drn in strn. Takrat ob snopih pa ni dosti premislil. In je rekel Poloni, ki je že jemala iz čepetovih rok medeno sladkost:

"Hej, teta, tole mi prihaja na misel. Gori na hribu bi se fantu zalogaj medu prav lepo prilegal. Preden spraviš sat, odreži kos in kruha pridaj, pa naj Nežica nese kar zdajle tja gor. Se mi ne vidi prav zdrava. Naj ima še ona nekoliko razvedrila."

Tako so se bili že navadili Markove naklonjenosti do dekleta, da se nihče ni kaj začudil. Še nevoščljiv ji ni bil nobeden, tako jih je bil Marko izučil.

Nežica je poskočila. Nič ni imela časa, da bi se ozrla po drugih, še očeta Marka ni nič pogledala. Brž si je otepla slamo z obleke in si segla z rokami v lase. Odhitela je v hišo s teto Polono. Med tem ko je teta pripravljala

iz Trsta. Ako je KRIŽU odrečeno častno mesto v "novi" Sloveniji, potem res tudi Marija nima kaj pričakovati.

Cele vasi so partizani uničili

ob svojem pohodu na Slovensko po odhodu Nemcev, trdijo poročila. Koder so bili ljudje posebno znani kot nasprotniki komunistov, so jih mnogo poklali, druge pa obsodili na prisilno delo. Mnogo otrok so odpeljali v posebne zavode, kjer jih bodo pač vzgajali za polne komuniste. Mnogo duhovnikov so kar mimogrede pomorili, druge pozneje odpeljali v Ljubljano in jih tam obesili na Kongresnem trgu skupno s svetnimi obsojenci. Logaškega župnika Antona Skubica so pribili na križ in pod njim zažgali ogenj . . . Glasovi o teh grozotah so prihajali v Ljubljano in prav tja na Stajersko, ko so partizani prodirali od notranjske strani, in ljudi se je polotil strah, da so v trumah zapuščali domove in hiteli proti mejam.

Zdaj so ti ubogi ljudje "izdajalci",

pa žal da ne samo po besedah in trditvah slovenskih komunistov doma, ampak tudi po mislih mnogih tukajšnjih rojakov. Žalostno je, da je toliko ameriških Slovencev zapadlo komunistični propagandi, posebej pa še gonji SANSa. Toda to bi se ne bilo zgodilo v toliki meri, če bi bilo vsaj katoliško časopisje storilo svojo dolžnost in poročalo svojim naročnikom razvoj dogodkov

malico Tonču, si je šla premenit predpasnik. Vse drugo je bilo v redu na njej, tako se ji je zdelo. Noge so ji ostale bose in na glavo si ni dela ničesar. Od tete je vzela malico in kakor v pravljico odhitela na pot. (Dalje prihodnjič.)

v Sloveniji, kakor se je v resnici vršil, odkar so komunisti nastopili s svojo "Osvobodilno Fronto". Človek, ki sliši le enostranska poročila, se bo nehote naslonil nanja. Zato je bila sveta dolžnost naših katoliških listov, da bi bili objavljali poročila, ki so prihajala iz stare domovine in pravilno napovedovala žalostno bodočnost Slovenije pod komunisti. Žal, da so nekateri uredniki sami zapadli komunistični propagandi in še sedaj nočejo spregledati. Glasilo KSKJ na primer niti sedaj ni za spoznanje poštenejše in niti PISMA FATHRA BAZNIKA ni prineslo. Kako bodo katoliški člani katoliške KSKJ poznali položaj in ga pravilno presojali, ko v svojem Glasilu čitajo proslavljanje partizanstva kot rešitelja Slovencev, dočim taka poročila kot je pismo Fathra Baznika ne smejo v list? Ne samo urednik Glasila, tudi glavni odbor KSKJ si nakopava težko odgovornost, ko to trpi in se še vedno ne gane, kakor je videti.

ČLANI glavnega odbora KSKJ so bili tisti, ki so sprožili misel na "Katoliški Dan" v Jolietu in ga tudi organizirali. Mnogo vzrokov je bilo, zakaj se stvar ni tako obnesla, kakor bi bilo želeti. Vse hvale vredno je, da se je vsaj zdaj, ko že voda teče

v grlo, organiziral Katoliški Dan in se ustanovila Liga katoliških slovenskih Amerikancev. Toda kako naj stvar prodre med katoliško članstvo KSKJ in drug narod, če Glasilo KSKJ vzgaja člane v čisto drugem smislu? V tej reči je taka nedoslednost, da ni mogoče molčati o njej. Danes ni čas, da se kdo igra skrivalnice.

Več doslednosti bi moralo pokazati tudi vodstvo

Slovenske Ženske Zveze. Gotovo je jako lepo in spodbudno, da se prireja "zvezin dan" pri Mariji Pomagaj v Lemontu. S tem vsekako dokazuje Ženska Zveza, da je in hoče ostati katoliška organizacija. Toda ne moremo si kaj, da ne bi opozorili na pregovor o — dveh svečah, ki jih baje nekateri ljudje prižigajo. Saj veste, kaj imamo v mislih. Prirejati romarske shode pri Mariji Pomagaj, na drugi strani pa proslavljati gibanje, ki je v starem kraju vrglo križ iz šolskih sob, odpravilo besedo BOG v javnih prisegah in dokazuje na sto drugih načinov svojo nenaklonjenost do vere in zlasti katoličanstva — to ne gre skupaj in ne gre. **Zakaj vodstvo Slovenske Ženske Zveze v svoji Zarji ničesar ne pove** svojemu članstvu o pogubnosti partizanskega gibanja za katoliški značaj slovenskega na-

roda? Zakaj nekatere glavne odbornice kar naprej sodelujejo s SANSom in napravljajo pri članstvu vtis, da ni vse nič res, kar se poroča o domovini iz katoliških krogov? Tudi njih čaka ne-lahka odgovornost.

List Ave Maria ni bil ustanovljen zato, da bi se laskal naročnikom in se skrbno ogibal vsake "zame-re". Zamera gor ali dol, poštena beseda in stroga katoliška doslednost je naš poklic. Ako tega poklica ne vršimo, je bolje, da Ave Maria preneha izhajati. Mi bi po pravici zaslužili naslov nizkotnih oportunistov, če bi se bali izreči resno besedo v resnih časih. Če kdo misli, da lemontska ustanova in vse njeno delovanje ne more naprej brez kakega oportunitizma, smo prepričani, da se moti. In če bi ne mogla, naj preneha in škodo bo Bog na drug način popravil. Škodo, ki bi jo napravil naš oportunitizem, ako bi se mu vdali in na vse lepo molčali iz strahu pred "zamerom" in morda celo pred "bojkotom" — take škode bi Bog ne hotel popravljati! Gibanja, radi katerega je morala Marija Pomagaj znova postati begunka, mi ne bomo nikoli odobraval in ne želimo, da bi ga odobraval naši naročniki, dobrotniki in romarji.

Nekateri se izgovarjajo na tiste duhovnike, ki so ostali pod novo vlado v Sloveniji in so pri življenju in v službi, češ: zakaj so pa tisti ostali? S tem, da so ostali,

še davno ni rečeno, da se strinjajo z novim sistemom. Ostali so radi tega, da bodo po najboljših močeh služili Cerkvi, kakor se bo pač dalo. Sicer so pa hoteli ostati še drugi, pa jih je doletela smrt hitro po prihodu partizanov. Nekaj so jih pa partizani že naprej hoteli ohraniti, saj so o tem sami pisali. Kako bodo ti duhovniki orali v takih razmerah, kot poroča o njih Father Baznik, si težko mislimo. Lahko, da so nekateri oportunisti, človek je slab in tudi duhovnik omahne. Molimo zanje, da se ne bodo predaleč podali predpisom vlade in šli preko predpisov Cerkve. Prav gotovo ni lahko njihovo stališče. Izpostavljeni so težkim nevarnostim in jih čaka ravno tako nelahek odgovor,

ako pojdejo predaleč. Sme- mo pa upati, da je vsaj velika večina teh duhovnikov, ki so še tam, napolnjena z misijonskim duhom. Bog jim daj, da bi rešili, kar se rešiti da. Za nas pa to ničesar ne spremeni. Tudi v Meksiki so ostali tisti, ki so mogli ostati, in so mnogo rešili. Zato pa katoliški svet še ni trdil, da je bilo pod Callesom vse prav.

List Ave Maria je samo mesečnik in ima kot nabožni list svoj prostor strogo odmerjen, zato ne more prinašati veliko poročil, ki se tičejo starega kraja. Potrebno pa je, da naši naročniki poznajo razmere tam iz rednih poročil, ki jih največ prinaša clevelandski dnevnik (izhaja tudi ob sobotah)

“Ameriška Domovina”. Ta naš dnevnik je danes skozi pošten in se tudi nič ne boji zamere. Kolikor vemo, ni pri svojih naročnikih nič izgubil radi svoje odkrite sodbo o komunistih pod Titom. Priporočamo ga našem ljudem v naročbo. Stane na leto \$6.50 in njegov naslov je: 6117 St. Clair Ave., Cleveland 3, Ohio. Iz njega boste vedno zvedeli točne novice, kaj se godi. Skoz in skoz pošten list je tudi “Jugoslovanski Obzor” v Milwaukee. Tudi ta pove stvari, kakor so, in se ne izvija in ne hodi okoli komunizma kot mačka okoli vroče kaše. Žal, da o drugih naših katoliških listih, kakor so sedaj urejevani, ne moremo kaj takega reči.

PREŽALOSTNO PISMO IZ TRSTA

Opomba uredn.: To pismo je poslal Rev. Louis Baznik, bivši kaplan pri kanoniku Omanu v Clevelandu. Sedaj je ta duhovnik ameriški vojni kaplan in je bil nekaj časa v Trstu. Njegovo pismo je bilo priobčeno v Ameriški Domovini. Ne vemo za enkrat, če ga bo prinesel še kak drug list. Na vsak način bi morali za to pismo vedeti vsi ameriški Slovenci, prav gotovo pa vsi katoliški. Zato ga prinašamo v tej številki našim naročnikom in naročnicam. Berite in — mislite!

Trst, 22. junija.

Cenjeni!

Včeraj je bil moj god in bil sem toliko

srečen, da sem lahko maševal v mali slovenski cerkvi zunaj Trsta in prav blizu jugoslovanske meje. Obenem je pa bil ta dan zame tudi zelo žalosten, ker sem zvedel iz prav zanesljivih virov toliko tužnih novic o Sloveniji.

Poskušal sem, da bi smel iti preko meje in v Ljubljano, ker sem bil od tam oddaljen komaj par ur z ameriškim “jeepom”. Toda moja prošnja je bila zavrnjena v prvi vrsti zato, **ker sem duhovnik** in drugič, **ker sem častnik ameriške armade**. Partizani mi niso dali nobene- ga upanja, da bom mogel kdaj v Jugoslavijo. Nek uradnik v partizanskem tajništvu mi je rekel, da bi bila morda možnost obiskati Jugoslavijo, če ne bom oblečen kot duhovnik in ne kot ameriški častnik, ampak kot navaden civilist.

Pred nekaj dnevi je dospel iz Slove-

nije nekdo, ki je dobro zapisan pri sovjetski diktaturi v Jugoslaviji in od nje ga sem zvedel sledeče o položaju v Sloveniji:

Tistih malo duhovnikov, ki so še preostali v Sloveniji, mora hoditi oblečenih v civilno obleko; vse pridige morajo predložiti vladni cenzuri; noben katoliški časopis, niti revija ali drugo katoliško čtivo se ne sme tiskati v Sloveniji; tiskati se ne sme niti molitvenikov, niti kake druge nabožne tiskovine; razpela so pobrali iz vseh šol in obesili na tista mesta Titovo sliko; zasebne verske institucije in šole so vse zaprli, sovjetska vlada je vse njih premoženje zaplenila.

Tajna policija dela prav po metodi Gestapovcev. "Domobranci," ki so bili zbežali v Avstrijo, so se smeli zopet vrniti nazaj. Rečeno jim je bilo, da bodo kaznovani samo njih voditelji. Vsi, ki se bodo pa vrnili, morajo ostati v svojih hišah. Toda ni preteklo še dosti dni, ko je tajna policija obiskala te hiše in bivši "domobranci" so bili odpeljani — taken for a ride — ne da bi še kdo slišal kaj o njih.

Prosim, verjemite mi, da je vse to gola resnica. Zelo mi je hudo, ko vam moram pisati o takem strašnem terorju, ki je zajel to ubogo Slovenijo. Imena oseb, ki so mi vse to zaupale, moram zamolčati, saj boste razumeli zakaj.

Tiste vesti o Trstu so zelo zanimive. Rad bi, če bi mogel o vsem pisati, ker sem bil osebno navzoč.

Reči pa moram, da bodo ljudje, ki so tam v Ameriki toliko opevali in podpirali komunistično partizanstvo, dajali nekoč odgovor pred svojim Stvarnikom in ta odgovor ne bo lahak.

Pozdravljam vas vse skupaj — Father Baznik."

ČEBELE V SLUŽBI CERKVE

P. John K. Ferlin

MOREBITI se boste še spomnili, da sem ob koncu svojega zadnjega članka pisal o "sekularizmu" čebel. Zapisal sem, da tega niso bile krive čebele, pa tudi čebelarji niso takoj začutili, da se je takoj za napredkom ta grdoba zasejala v ta naš lepi svet. Sekularizem je učena beseda za — posvetnjaštvo.

Prav kmalu so pa ta nesrečni čebelni sekularizem začutile cerkve! Voska ni bilo več tako lahko dobiti kot nekdanj. Zato seveda tudi voščenih sveč ni bilo tako lahko dobiti. Župniki so se začeli za ušesi praskati. V cerkvenih predpisih so brali, da morajo biti sveče za službo božjo iz voska, voska pa vedno manj! Obrnili so se na škofe in jih vprašali, kaj naj se zdaj naredi. Škofje pa tudi niso vedeli. Obrnili so se v Rim na samega papeža in mu potožili zadrego podrejenih župnikov. Ne vem ravno, kako so pisali papežu, ampak jaz bi mislil, da nekako takole:

"Ljubi in dragi sveti Oče:

Čebele so v naši deželi zdaj sekularizirane. Nočejo več tako zvesto služiti Cerkvi, kot so včasih služile. Ali veste Vi, ljubi sveti Oče, kaj se to pravi, če je kakšna reč sekularizirana? To je toliko, kot če kje kako cerkev spremene v dvorano. Nič več ne služi božjim namenom, ampak samo še zemeljskim. Tako se je zgodilo v naši deželi s čebelami. Samo med grabijo, voska ne dajo več v zadostni meri za sveče na naših oltarjih. Zdaj je stvar taka: Če hočete, ljubi sveti Oče, da bodo naši župniki žgali sveče iz samega voska na oltarjih svojih cerkva, pošiljajte jim voska naravnost iz Rima. Še boljje pa bo, če jim kar izde-

lanih sveč pošljete toliko, kolikor jih potrebujejo.

Prav lep pozdrav, ljubi sveti Oče!

Vdani Vaši

škofje.”

Tako nekako se je moralo glasiti tisto pismo. Ko ga je sveti Oče prebral, se je popraskal za ušesi. Kaj naj naredi? Ali naj napiše čebelam lepo papeško okrožnico in jih pouči, kako grd je sekularizem? To ne bi dosti pomagalo, toliko je celo sam papež vedel o čebelni pameti. Potem je pomislil, če bi se izplačalo vsaj čebelarjem napisati okrožnico o grdobiji sekularizma. Tudi to misel je kmalu zavrgel, ker bi potem svet mislil, da ima papež čebelarje posebno na piki.

Še malo je pomislil in je pravo iztuh-tal. Spomnil se je, da napredek tudi med druge stanove zanaša sekularizem, ne samo med čebele in čebelarje. Zato je vzel pero v svojo desno roko in je napisal okrožnico o sekularizmu vsemu svetu in vsem stanovom, ne samo čebelam in čebelarjem. Res je razposlal okrožnico po vsem svetu in povsod so jo brali — če so jo! Pomagala pa ni dosti, ker je med tem že zavladal na svetu drugi spremljevalec napredka, namreč — liberalizem! Ampak zdaj o tem novem vladarju sveta še ni čas bolj natan-ko govoriti, zato se moramo vrniti nazaj k papežu, k župnikom, k svečam in sekularizmu.

Dognano je torej, da papeška okrož-nica o sekularizmu ni imela pravega uspeha. Župniki so se še nadalje prito-ževali, škofje so morali spet pisati pape-žu. Kako so to pot pisali, nočem ugi-bati. Samo to vem, da je papež pismo prebral, vrgel roke “v vis” in se — brez-pogojno vdal. To se pravi, napravil je

“unconditional surrender!”

Vedel je namreč, da morajo sveče kljub pomanjkanju voska goreti po ka-toliških oltarjih. Zato je sklical svoje kardinale na veliko sejo ali meetingo ter jim naročil, da naj spremenene cerkve-ne predpise o voščenih svečah na naših oltarjih. No in tako je prišlo do novih predpisov, ki sem jih pa jaz že razodel svojim bralcem (in bralkam — ali pa narobe), zato tega zdaj ne bom ponav-ljal.

Škofje so prebrali nove predpise in se oddahnili. Poslali so jih svojim župni-kom, ki so jih tudi prebrali in se oddah-nili. Cerkev so začele dobivati nove sveče, ki so bile komaj malo čez polo-vico voščene, ali pa še toliko ne. Župniki so morali sami nadzirati izdelavo sveč in gledati na to, da je bilo dosti voska v njih. Kolikor vem, so bili med njimi tu-di taki, ki so bili z novimi predpisi ne-zadovoljni. Grdo se jim je zdelo, da bi Gospod Bog ne dobival več toliko de-leža “od pridnega dela čebel”, kakor ga je dobival poprej in kakor poje tista lepa pesem na veliko soboto. To je ti-stim župnikom gotovo v čast.

Nekateri med njimi so se zavzeli, da bodo zanaprej kar sami čebelarili in svoj lastni voščeni pridelek uporabljali za sveče na svojih oltarjih. Ali se je stvar posrečila in obnesla? Tu pa tam se je, pa lahko se reč, da ne za dolgo. Če bi bilo v svetu ostalo poleg napredka samo še pri sekularizmu, bi morda šlo na ta način. Ampak takoj je prišel, ka-kor že povedano, tudi liberalizem in za njim kapitalizem. To je bilo preveč za tiste uboge župnike, da bi zmogli zado-sten odpor. Tudi sami so postali žrtve obeh, liberaliza in kapitalizma.

S tem nočem reči, da so župniki sami postali liberalci in kapitalisti. (Pa tudi

tega nočem reči, da prav nobeden med njimi ni postal liberalec ali kapitalist.) Samo to rečem in zapišem, da so postali žrtve enega in drugega. Kako se je to zgodilo, bomo videli pozneje.

Iz vsega dosedanjega razlaganja razvidite, da se ni dalo skoraj nič pomagati in je moralo biti tako, da so čebele rade ali nerade odpovedale Cerkvi svojo nekdanjo zvestobo in pokorno službo. Niso tega same zagrešile. Kriv je napredek, čeprav tudi sam sprva ni hotel tega. Saj napredek ni mislil na to, da bo takoj za njim tudi sekularizem prišel. Še veliko manj so pa to vedele čebele.

Tako je pa, žal, ostalo noter do današnjega dne. Že sam sekularizem je pritiral zadevo do te stopnje in bi prav za prav ne bilo treba zdaj posegati še v zadeve liberalizma in kapitalizma. Ampak ko sem že obljubil to poseganje, je treba pisati tako dolgo, dokler svoje obljube ne izvršim. Torej moram spet končati s tem, da zapišem: Dalje prihodnjč!

IZ PISEM MISIJONARJA PIRCA

(Nadaljevanje)

NASLEDNJE pismo je od 27. decembra 1846. Naš misijonar je bil takrat še vedno v Krivem drevesu:

“Tudi preteklo leto je Bog blagoslovil moje delo. Svojo misijonsko postajo sem pomnožil za 109 novokrščenih Indijancev, ki so bili prej malikovalci in večinoma že odrasli. Drugi moji Indijanci so pa vrlo napredovali v verskih vednostih in v življenju po veri. Napredovali so pa tudi v poljedelstvu, obrtniji in splošno omiki, ta-

ko da svoje predstojnike popolnoma zadovoljijo in se morejo postaviti z belimi na enako stopnjo omike. Z veseljem lahko, da je malikovalstvo v državi Michigan med Indijanci ottavskega rodu že zatrto. Tudi ona peščica divjakov, ki je po pijači spridena, da ne sprejme svete vere, ne daruje več malikom, ker so pomrli njihovi žrtovniki.

“Dolgo so mi nasprotovali trije veljavni glavarji. Najveljavnejšega med njimi, ki mu je bilo ime Sezanavingave, sem pridobil za vero že pred štirimi leti. Njegovo kratko, pa zgledno krščansko življenje je privedlo mnoge v naročje Cerkve. Drugi, Kimivan, se je pijan ponesrečil v jezeru in utonil. Tretji je umrl jeseni po sprejetem svetem krstu z vsemi znaki spokornega grešnika. Njegovo ime — Tehkvejigo — je slovelo med Indijanci nad 50 let. Mnogo truda in časa mi je prizadelo njegovo spreobrnjenje, ker ga je njegova zlobna žena odvracala od svete vere. Vse sem poskusil — pa zastonj! Slednjič ga priporočim vernim v gorečo molitev, sam mu pa z živimi besedami opišem nebesa in pekel. Ker je sedaj na pragu večnosti, naj si izvoli sam, ali hoče slediti svojemu prvemu prijatelju in priti v nebesa, ali pa deliti usodo nesrečnega Kimivana in z njim vred obkovati izgubljeni čas milosti. Po teh besedah je milost ganila njegovo srce. S solzami v očeh mi poda tresočo se roko in pravi: Moj oče, sedaj spoznam svojo krivdo. Popolnoma se izročim Velikemu Duhu in tvojemu vodstvu. Moli zame, da mi Veliki Duh odpusti moje grehe in mi da milost, da pridem v nebesa. Po teh besedah mi izroči polno vrečo malikov, da jih sežgem. V svoj rodni kraj je pa poslal moža, da poseka vsako malikom posvečeno drevo in ga sežge. Potem sem ga krstil in pripravil za smrt.

“Ta zgled sem navedel v dokaz, kako težko je spreobrniti trdovratnega grešnika, ki se dolgo ustavlja milosti božji, in koliko moč ima molitev vernih kristjanov. Kako potrebna je torej ta duhovna pomoč nam nezmožnim misijonarjem!”

Iz pisma z dne 28. decembra 1846:

“Preteklo poletje sem tako kot vsako leto napravil nad 1000 milj pota po svojih misijonskih postajah. Neki dogodek me pa sili, da se bom moral tudi v sedanji ostri zimi odpraviti na pot.

“Pred tremi tedni so se namreč pokazale hude nalezljive koze med Indijanci v Kebojganu. Zavoljo te bolezni je med Indijanci mnogo strahu. Koze so namreč za rdečeokožce prava kuga in so jim mnogo bolj nevarne nego belim. Pripovedujejo, da so izumrle cele občine in tudi celi rodovi Indijancev na kozah. Med sto bolniki ozdravi komaj eden ali dva. In sami si ne znajo v tej bolezni nič pomagati in svetovati. V prej omenjenem kraju sta od devetih bolnikov ozdravela dva. Sedem jih je umrlo četrty dan po napadu bolezni. Vsem drugim Indijancem v Kebojganu, Krivem drevesu . . . sem sam cepil koze, ker je bil zdravnik v Mekimaku bolan. Drugega pa v tem viharnem zimskem času ni bilo mogoče dobiti, ker je 60 milj daleč. Med 900 ljudmi, ki sem jim cepil koze, se dvema niso prijele. Med 120, ki jim je zdravnik pred 15 ali 20 leti stavil koze, se desetim niso prijele. To je dokaz, da je treba takim, ki so že imeli koze stavljenе, cepljenje ponoviti. S tem se obvarujejo nalezljivih črnih koz.

“Sedaj mislim obiskati še vse ostale svoje misijonske postaje, da s cepljenjem koz obvarujem svoje Indijance te strašne kuge. Bog daj, da bi zmoget v tem mrzlem času kot 60letni starček prenesti ta trudapolna potovanja. Rad dam pa tudi svoje življenje za svoje ovčice. To pa še toliko rajši, ker upam ob tej priliki pridobiti še nekaj duš divjakov. Ono malo število nevernikov, ki še žive v mojih misijonskih postajah, je zavrglo navadne milosti. Le izredni dogodki in stiske, ali pa izredno božje usmiljenje, jih utegne priversti v Kristusov hlev. Zato moram paziti na take prilike in jih porabiti v njihov dušni prid. . .”

V koledarju baltimorske nadškofije za leto 1848 piše g. Pirc med drugim tele vrstice:

“Po zgledu svojih prednikov (misijonarjev) sem si prizadeval in se trudil po naj-

boljših močeh, da podučim Indijance v resnicah svete vere, pa tudi v vseh drugih rečeh, ki jih potrebujejo za dobro vzgojo in omiko. Videl sem svoj trud toliko blagoslovljen, da daje ta moja misijonska postaja živ dokaz, da so Indijanci zmožni postati dobri kristjani (in v tem celo bele pre-kose) in omikani ljudje. Sploh so prav delavni in spretni za vse, česar koli se lotijo. Med njimi so dobri tesarji, mizari, kotlarji in zidarji, ki znajo zidati čedne hišice. Tudi prav pridno obdelujejo polje, ki so si ga kupili od vlade, ter prodajo mnogo sadežev in povrtnine. Tudi ženske so prav delavne. Dobro vedo, kaj je razumno gospodinjstvo. Obleko za družino izdelujejo vso doma. Tkejo odeje, izdelujejo pletarice in raznovrstne druge reči iz ježevih bodic. Pri tem delu kažejo mnogo okusa in spretnosti.

“Slednjič moram v resnici reči o Indijancih tega misijona, da so z njihovim velikim napredkom v šoli in omiki predstojniki v vsem zadovoljni. Pridobili so si tudi čisljanje belih in vživajo naklonjenost naše vlade.”

(Dalje prihodnjič.)

Opata Izaija so vprašali, kaj je jeza, in je odgovoril: “Prepirljivost in laž in nevednost.”

Isti opat je rekel: “Kaj premore greh, kjer je pokora? in kaj koristi ljubezen, kjer je prevzetnost?”

Drugič je rekel: “Ljudje vedno na nekaj mislijo: ali na greh ali na Jezusa ali na druge ljudi.”

Tudi je rekel: “Ako ne poje s telesom duša, je trud zaman. In če kdo ljubi stisko, se mu bo pozneje spremenila v veselje in počitek.”

Prišel je brat k opatu Teodoru in ga tri dni prosil pouka. Ta pa mu ni odgovoril, in brat je žalosten odšel. Pravi mu torej njegov učenec: “Zakaj mu nisi nič rekel, da je žalosten odšel?” In starček mu reče: “Seveda mu nisem nič povedal, zakaj trgovec je in se hoče s tujimi besedami proslaviti.”

O LETOŠNJIH ŠMARNICAH

Toraj smo z letošnjo šmarniško izdajo "Ave Maria" ustregli veliki večini naših naročnikov. Na stotine pisem je dobila uprava lista, kakor morda še nikdar preje, ko so nam naročniki to povedali. Hvaležni smo jim za njih ljubeznivost. Ne iščemo pohvale. Vendar, ako nam naročniki sporoče, kaj si žele, smo jim hvaležni, da jim vemo ustreči. "Pišite veliko O Mariji", nam pišejo. Prav! "Ave Maria" je naslov lista, in Ave Maria naj bo njegova vsebina.

Iz teh pisem povzemamo, da je šmarniška izdaja doseгла, da je prišel v marsikaki slovenski hiši od New Yorka do San Francisco šmarniški oltarček nazaj, kjer so ali posamezne stare mamice, ali cele družine, celo naselbine opravljale večer za večerom šmarnice in čitale berila iz lista. Zlasti se je to godilo tiste večere in tam, kjer ni bilo šmarnic v cerkvi, ali kdor ni mogel v cerkev, ali so bile angleške, ali kjer sploh slovenske cerkve ni. Tega smo bili še posebno veseli.

Vsebino vseh teh pisem pa pove pismo, ki smo ga dobili iz ujetniške kampe v Veteran, Wyo., ki potrди to našo trditev. Pismo se glasi:

Veteran, Wyo., 7 jun. 1945

Pred nekaj tedni smo dobili zaboj knjig, katere nam je poslal Rev. A. Schifferer. Med njimi je bilo tudi nekaj

zvezkov "Ave Maria". V eni teh številčk sem našel tudi litanije, ki so jih sestavili gg. slovenski duhovniki v pregnanstvu. Od tedaj jih tudi mi tukaj molimo. Zraven je v par vrsticah povedano, da zbirate imena oseb, ki te litanije opravljajo v posebni knjigi, katere mislite podariti Mariji Pomagaj na Brezjah. Prosim Vas, da nam sporočite, če je mogoče tudi naša imena napisati. Nas je tukaj nekaj nad 20 Slovencev iz vseh krajev Slovenije. Mnogo jih je med njimi, ki niso še bili na Brezjah. Med njimi sem tudi jaz. Uredili smo si tukaj v taborišču lično kapelico, v kateri imamo tudi tabernakel z Najsvetejšim. Imamo tudi stranski oltarček. Meseca maja smo imeli Marijino podobo na tem oltarčku, kjer smo molili rožni venec in šmarnice, katere ste nam poslali Vi. Zdaj imamo sliko presv. Srca Jezusovega, kjer se tudi zbiramo vsaki večer k molitvi. Imam tudi lično knjižico, ki ima za vsaki dan posebno premišljevanje o presv. Srcu Jezusovem. Sicer se najdejo povsodi, tudi med nami Slovenci, nekateri, ki se norčujejo iz tega. Toda to nas ne moti. Naša želja je, da vsaj nekoliko zadostuje mo za naše brezštevilne grehe in zaniče vanja, katera mora trpet ljubljani Odrešnik dan na dan. Upamo, da nam bo enkrat po smrti usmiljen Sodnik . . .

Kakor pišejo iz tega taborišča, pišejo rojaki tudi iz drugih krajev.

Na podlagi teh mnogih pisem pa sporočamo že sedaj, da imamo "šmarnice" za prihodnje leto 1946 že gotove. Izdali jih bomo v posebni knjižici. Tvarina šmarnic bo taka, da bodo imele trajno vrednost za celo leto za razne Marijine praznike. Tudi bodo za nekoliko vrstic daljše. Vsi naročniki bodo dobili knjižico o pravem času za prihodnje šmarnice. Poleg "šmarnic" bo izšla tudi drugo leto šmarniška izdaja, za katero že pripravljamo.

P. K. Z.

UMRLI SO SLEDEČI

NAROCNIKI:

John Možič, Cleveland, O.
Mary Leskovec, Cleveland, O.
Joseph Arko, Cleveland, O.
Josep Markolia, Cleveland, O.
Mary Gregorič, Chicago, Ill.
Rudolph Kozelj, Cleveland, O.
Mrs. Mary Lužar, Cleveland, O.
Anthony Minišini, Iron Mountain, Mich.
John Jeglič, Brooklyn, N. Y.
Anton Turk, Strabane, Pa.
Johana Jamnik, Leadville, Colo.
Mrs. J. D. Judnich, Detroit, Mich.
F. John Gnidica, Ely, Minn.
Joseph Pugel, Pueblo, Colo.

NAJ POČIVAJO V MIRU!

Zahvaljujejo se Bogu, Mariji, Mariji Pomagaj, Presv. Srcu Jezusovemu, sv. Antonu, sv. Bernardki, Mali cvetki Tereziji, vsem svetnikom in Frideriku Baragu za pridobljene milosti:

Rose Ušnik, Katie Kepec, Mrs. G. Stare, J. Udovich, A. Pagachar, J. Brencce.

BOG PLAČAJ, DOBROTNIKI!

ZA DAR — M. Hochevar \$2, J. Govednik 50c, Mrs. Klobuchar \$1.75, Druž. Jožef Koren \$1.40, Mrs. F. Kovačič \$1, Mrs. Rupnik \$2, A. Oratch \$1.

ZA SEMENIŠČE in drugo — J. Erjavec \$1, M. Slanovich \$1, L. Mihelich \$1, L. Meshnig \$2, F. Kovačič \$1, J. Bernot \$5, H. Brisky 50c, M. Ohlin 33c, Mrs. Ušnik \$5, J. Tomsich \$2.50, J. Anziček \$1.10, A. Zlogar \$2, D. Drmes 50c, Mrs. Donches 50c, G. Kuhar \$1, N. N. \$3, N. N. \$5, F. Ivančič \$6, M. Polutnik \$2, M. Konechnik \$1.50, Mrs. M. Sterk \$2, J. Smolich \$2, J. Okorn \$1.75, A. Hudales \$1, M. Mervar \$2, K. Pavlič \$5, Mr. Mrs. Skrabe \$5, Mrs. Jalovec \$10, A. Nemgar 50c, A. Novak \$5, Mrs. Archul \$5, A. Knauss \$5, F. Stegu \$1, H. Stutts \$1, A. Starc \$1, Mrs. Zdešar \$1, J. A. Ray \$3, Miss M. Klun \$1, Mr. J. Shircel \$15, Mrs. T. Pauković \$2, Mrs. F. Ivančič \$10, A. Oratch \$1.50, A. Tomazič \$1, A. Pogacher \$10, Blaž Žagar \$2.50, Mr. O. Zalec \$2.

ZA LUČKE — Mrs. Potočnik \$5, A. Fabian \$1, J. Erjavec \$1, C. Bojc \$6, A. Novak \$2, A. Vončina 60c, B. Evans \$1, J. Sernel \$1, M. Vogrič \$1, M. Bizjak 25c, J. Flajnik \$1, T. Mozič \$1, S. Frankovič \$2, M. Jurjevich \$1, F. Kovačič \$1, S. Kukljan \$1, J. Pozek \$5, F. Martinčič \$2, F. Roitz \$1, T. Potočar \$1, A. Berus \$2, F. Lesar \$1, A. Hudales \$2, M. Petrič \$1, J. Mohelelch \$5, M. Jevnikar \$2, J. Rogel \$5, A. Palčič \$1, A. Kahlenberg \$1, F. Lamuth 50c, L. Kozuh \$1, J. Petrinčič \$5, J. Česar \$2.50, J. Korian \$5, H. Brisky \$1, M. Ohlin \$5, T. Mihelich \$5, J. Erlach \$1, A. T.

Alduk \$1, A. Skolaris \$1, M. Kerzich \$2, M. Gersich \$1, J. Kastelic \$5, A. Lužar \$5, A. B. Jereb \$1, A. Gradisher \$2.50, Mrs. Ušnik \$1, Mrs. Čolnar \$1, Mrs. F. Pajk \$1, Mrs. J. Kochevar \$1, M. Vrečko \$6, J. Jaksič \$2, L. Jeruc \$5, J. Anziček \$3, Mrs. Blaj \$2, A. Borstnik 50c, A. Gašpar \$5, G. Debevs \$1, Mrs. Sturm 50c, A. Zlogar \$3, Mrs. Taubi 50c, A. Končan \$2.50, J. Habjan \$5, H. Pelich \$1, J. Buchar 50c, R. Habjan 50c, F. Gosar 50c, Mrs. Ferk \$2, T. Gregory 50c, A. Čerar \$1, Mrs. Kerc 50c, M. Derčar 50c, M. Shnelar \$5, J. Anžlovar 50c, A. Vaupotič \$2, M. Matetekel 25c, R. Mance \$1, A. Malovasič 50c, A. Majerle \$1, M. Pevič \$1.50, G. Zaman \$1, F. Shega \$2.50, A. Mavec \$1, A. Možina \$5, J. Vidergar \$2, Mrs. J. Polz \$10, A. Lesca \$3, M. Rapotec \$1, A. Pogljajen 50c, Mrs. Mramor \$3, T. Rolich \$3, A. Pepan \$2, M. Kolman \$1, F. Košir \$3, M. Volkar \$2, M. Bohte \$1, M. Levar \$2, P. Lubshina 50c, M. Konechnik \$1, Mrs. M. Sterk \$1, M. Pavlesič \$1, Mrs. M. Zeleznik \$1, J. Hočevan \$3, Mrs. J. Pucel \$1, F. Wehar 50c, Mrs. M. Kurent \$2, J. Brencce 50c, C. Ambrož 50c, A. Stuber \$1, A. Pintar \$5, J. Hrovat \$2, F. Vidmar \$3, B. Gornik \$1, M. Mervar \$1, M. Trusnik \$1, M. Jalovec \$1, Mrs. Stimatz \$1, M. Vidmar \$1, A. Stepančič \$1.50, K. Pfeifer 50c, Mrs. Gregore \$3, M. Selak \$1, U. Erhatic \$3, P. Vesel 50c, M. Hribar 50c, K. Kepec \$1.50, Mrs. Osolnik \$1, B. Sertič 50c, A. Anžlovar 50c, M. Grill 50c, A. Čolnar \$2, F. Zaje \$3, M. Kochevar \$1, A. Nemgar \$1, M. Merkel \$1, M. Balkovatz 50c, H. Schweiger \$1, M. Grahek \$1, Mrs. Archul \$2, J. Jereb 50c, F. Sternad \$4, H. Zunter \$2, M. Videtich \$1, A. Starc 50c, J. Tomsič \$1, Mrs. Bencin \$1, Mrs. Ro-

berts \$1, Mrs. Zdešar \$1, Mrs. K. Zalec \$1, J. Brencce \$1, S. Turnar \$1, L. Kastigar \$1, Mrs. Roberts \$2, Mrs. J. Majnick \$1, V. Erjavec 50c, Mrs. A. Šircelj \$1, J. Brodnik \$1, A. Sintich \$2, M. Tomsich \$3, Mr. J. Shircel \$11.09, C. Krže \$5, L. Markovich \$1, Mrs. Preložnik \$1, J. Gruden \$6, S. Podgornik 30c, Mrs. Zakrajšek \$1, Mrs. A. Škerl \$1, Mrs. M. Lukas \$1, Mrs. F. Lukač \$1, Mrs. J. Valovec \$1, Mrs. F. Jakolin \$1, Mrs. Strubel \$1, Mr. Mrs. Butler \$2, Mrs. Kambič \$2, Mrs. Klančar \$1, Mrs. F. Kovačič \$1, A. Berus \$1, B. Ancel \$2.50, J. Toplikar \$2, Mrs. T. Pauković \$2, A. M. Hochevar \$1, F. Mačecrol \$1, Mrs. Kerzich \$2, J. Vesel \$2, F. Kauc \$1, A. Palčič \$1, J. Petrovčič \$1, F. Kerkoch 50c, A. Oratch \$1, A. Tomazič \$1, M. R. Tometz 50c, A. Frank \$2, Mrs. Kodrič 50c, A. Madrich 50c, J. Zalar 50c, N. Peterlin 50c, Mrs. Scheringer 50c, A. Jazbec \$5, R. Gorup 50c, T. Škrabe \$1, Mrs. J. Pucel \$2, P. Podgornik \$1, T. Mozič \$1, T. Prošt \$1.

ZA APOSTOLAT — A. Zidar \$20, A. Urbas \$10, J. Vidergar \$10, A. Zadnik \$1, M. Rapotec \$1.50, Mrs. M. Hervat \$10, J. Korian \$70, L. Shuster \$10, Mrs. M. Pershe \$20, F. Luin \$10, J. Judnich \$60, Mrs. White \$20, M. Vihetelič \$10, M. Kochevar \$10, Mrs. Selak \$5, I. Burchell \$40, I. Trunkle \$30, M. Trušnik \$10, M. Zelko \$40, F. Marolt \$10, J. Petrovčič \$20, J. Zgajnar \$10, Mrs. L. Costello \$20, J. Smrekar \$20, Mrs. J. Arko \$10, J. Muhič \$10.

ZA BARAGOVO ZVEŽO — F. Čerar \$2, F. Ivančič \$2, J. Škufca \$2, F. Shega \$5, M. Volkar \$1, K. Kepec \$5, F. Stegu \$1, Mrs. F. Ivančič \$5.

